

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban átvéve:	
Egész évre.....	16 kor.
Negyedévre.....	4 "
Helyben hához kordva:	
Egész évre.....	20 kor.
Negyedévre.....	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre.....	24 kor.
Negyedévre.....	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a héttől és
ünnap utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczna-utca 3.

Asszerkesztőség kérésekre visszajáró
vagy megőrzésre nem vállalunk.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD okt. 8

Az Úr öröksége.

Sárból-füvből rakott fészkek, ott az eresz alján, milyen semmisség az emberi alkotások mellett; és mégis! az ember legnagyobb alkotása is csak egy kicsi pontja a nagy világnak, az a fészkek pedig egész világa a szeretetnek.

Az élet csirája van abban a fészkekben s önmagát emésztve ad meleget belé a kis fészkek ura, míg megindul az élet az ő melegétől s fiókokkal telik el a fészkek.

Akkor aztán megsokasodik a munka s reggeltől estig fárad a madár, hogy ne tudjon szükségről az ő kis fészkek alja, míg este, vagy zivatar idején kiterjeszti szárnyát feléjük s ez alatt lel oltalmat a család.

Egy kis fészkek a váradi egyházmegye, szent egyházunk nagy fáján. Egy fészkek, telve az egyház és haza jobb létének, nagyságának, életének csiráival, a plebániák, iskolák, szerzetházak, a tudás és szeretet intézményeivel.

Egy évi árvaságunk után te lettél Atyja ennek a fészkeknek, melyben minden a te szíved melegétől pezsdül uj életre; s ha megpezsdül az élet, ha megkezdődik a növekedés, a te gondod nő vele, a te önfeláldozásod, jótékonyágod fog működni reggeltől estig, hogy ne tudjon szükségét a fészkek alja s ha vihar jön, ha elborul az ég, a te szárnyaid alá futunk — Atyánk.

Oculi omnium in te sperant domine!

Itt vannak papjaid!

Telve jó akarattal és gyengeséggel, nagy célokkal és csekély erővel, isteni küldetéssel és emberi gyarlóságokkal.

Nagy munkájukhoz a te lelkekből kérnek oltó galyat, hogy buzgalmuk azon keresztül teremjen nemes gyümölcsöket. Bizó, tüdő, atyai nagy szeretet végezheti ugy el ezt az oltást, hogy a legkisebb plebánián is csak a mindennapi munka lesz a lelkészé, a siker, a te példád a te vezetésed természetes gyümölcse.

Erős hitű, őszinte magyar szívé pap-ságod nyílt szívvvel állott körülte Urunk s ez a szív csak akkor csukódik össze, ha bezárhatja azt, kiért kinyitott. Most igéid hullottak belé s jó földbe hullottak s új bizalomra gerjedve kezdik vezetésed alatt a munkát.

In te sperant domine!

Ott láttad hived seregét trónod körül. Isten képe és hasonlatossága mind, de ezt a képet megrongálta az idő. Mily szent munkatér e lelkekben visszaállítani az Isten képét. Százezernyi lélek ura kiket vezetsz! Mily tűzszlop! Százezernyi lélek, miből Isten képeket alkotott, mily isteni művészet!

És hű néped szomjas lélekkel hallgatja főpásztori szavaidat. Az ígét, mely alkot, mely az élet küzdelmeiben eltávolodtakat összehozza, a világ hitelenségétől megtántorodottakat megerősíti, az elesetteket új életre emeli fel.

In te sperant domine!

És a nép, az Isten adta nép ezernyi bajával, a szegénység ezer szükségével, a nyomorék szenvedésével mind a te örökséged!

In te sperant domine!

És a hit, melyet újra üldöznek, te reád van bízva ez egyházmegyében.

Megostorozva a gúny által, töviskoronázva a gögtől, keresztre feszítve az áltudástól, sirba fektetve a hamis felvilágosodástól, így néz ki a világban a hit.

Követ is hengerítettek a sirra, a közönyösséget és lepecsételték azt a tudomány nevével.

De hamis az a pecsét. Krisztus sirját a Jehova nevével pecsételték le, s az a pecsét is hamis volt, bár Isten nevét nyomták reá. Mikor az angyal elhengeríté a követ, dicsőségben támadt fel a megcsufolt, megfeszített Istenfia.

Légy angyala a hitnek. Törd fel a pecsétet a te igazi nagy tudásoddal — hengerítsd le a követ a te hegyet mozgó nagy hiteddel, s adj erőt a feltámadáshoz a te törhellen reményeddel.

Hit kell az önző világba, a te hited gyógyítson meg minket.

Oculi omnium in se sperant domine!

* * *

Az egyházmegye örömnepéről, a püspöki installáció részleteiről a következő tudósításunk számol be:

A püspök installációja.

Örömnepet ült tegnap Sz. László egyház megyéje s a megye és város egész társadalma: *Szmrecsányi Pál* váradi püspök székfoglalója alkalmából.

Reggel 8 óra előtt már egymást érték a magánfogatok és bérkocsik s a székesegyházhoz vezető utcákat elárasztotta az ünneplő sietős sokasága.

A székesegyház előtti térségen, zászlók alatt sorfalat álltak a főgymnázium, főreális-

kola, kath. elemi iskolák, az Orsolya-zárda, irgalmas nővérek, a Szent Vincze-intézet, az Erzsébet-nővadász, a városi árvaház növendékei. Az ezrekre menő gyermekcsereg között széles ut volt fentartva a székesegyház bejáratától a püspöki lak kapujáig.

A székesegyházban szintén kelőleg volt gondoskodva a rend fentartásáról. A templom középbéjáratától a padok között egész a szószék előtti térségig a tűzoltók kötél-kordont vontak s az egész ünneplő alatt a legnagyobb rend volt.

A szentély elején a püspök nőrokonai és az apácák helyeztettek el.

A baloldali első padosokat a polgári előkelőségek, a jobboldalon pedig a katonaság foglalta el. A templom minden része megtelt előkelő, ünneplő közönséggel.

A jelenvolt előkelőségek közül a következőket sikerült feljegyeznünk: Beöthy László, br. Lukács György, Rimler Károly, Miskolczy Ferenc, Radu Demeter, Laurán Agoston, Nyes Mózes, gróf Tisza Kálmán, Markovits Antal, Beöthy Pál, Nadányi Miklós, Telegdi József, Wallner Ödön, Bölönyi József, Szmrecsányi Lajos, Miklós, Jenő és László, Bernáth Elemér, Ritoók Zsigmond, Lovassy Ferenc, Schlauch Nándor, gróf Stubenberg József, Szinyey-Merse József, Thury Ignác, gróf Bolza Gerő, gróf Zichy Ödön, Berzeviczy Albert, Géczy Jenő, Fráter Jenő, Tóth Dezső közg. biró, Klobusiczky Tibor, Sal Ferenc, Mangra Vazul, Nagy Márton, Miskovszki Ferenc, Pakala Tamás, Keszthelyi Zoltán, Orley Kálmán, Baranyi András, Bordé Ferenc, Ragány János, Kőszeghy József, Kurovsky Ferenc, Nátafalussy Kornél, Novotny S. Alfonz, Frankó Endre, Schweiger Ede, Varró Domokos, Rigó Ferenc, Molnár Akos Dr. Kovács S. János, Hraniczky Károly, Hoffman Henrik, Peiser Károly, Kovács Béla, Dr. Bozóky Alajos, Dr. Molnár Imre, Dr. Szolcsányi Hugó, Stauber József, Nagy Ferenc, Kappel György, Vidovits Béla, Papp Imre, Pekanovits Imre, Réz Mihály, Medvigy Mihály, Dr. Imrik Péter, Steinsberg Móricz, Nagy Viktor honvéd dandárnok, Báró Karg János, Schmidt Pál, Békeffy József ezredesek, Mayor Miklós, báró Nagy Gyula, Papp Oszkár, Horváth Lajos őrnagy, Nagy Géza, Schöpflin Agoston, Rutter Emil stb.

Bevonulás a templomba.

Pont 9 órakor a papság, teljes ornátusban hosszú menetben, baldachinnal a püspöki székházba vonult a püspökért.

Impozáns látvány volt, midőn a több mint száz papból álló menet kibontakozott s a ragyogó napsugár megtört a pompásnál-pompásabb drága egyházi öltönyökön. A káptalan tagjai közül *Vinkler József* vál. püspök, nagyprópost továbbá *Belopotoczky Kálmán* és *Radnay Farkas* felszent. püspökök infulával, a káptalan többi tagjai pedig — köztük *Fraknoi Vilmos* és *Wolafka Nándor* cz. püspökök — cappa maiorban vettek részt a menetben.

Az ünneplő menetben a funkciók a következőképen voltak elosztva: az infulás püs-

Az őszi ujdonságok megérkeztek!

Róth M. utóda

kalap és uri divat üzletébe.

Férfi- és fiu fehérneműek óriási választékban és méret szerint is a leggyorsabban készíthetők.

Férfi, női és gyermek cipők kizárólag a legjobb készítmény. Egyedüli raktár a világhírű **Fowues** angol gyártmányu női- és férfi keztyükben.

pökön kívül *Palotay* László pápai praelatus, székesegyházi főesperes; káptalani szertartó *Fetser* Antal szertartásmester; szertartó: dr. *Székely* István egyetemi prodékán; szerepap: dr. *Dunay* Alajos; alszerpap *Makay* József; librifer: dr. *Szemethy* Géza t. pápai kamarás, püsp. titkár; infulista *Mayer* Antal t. pápai káplán, szentszéki aljegyző; pasztoralista *Makucz* Ernő zárdalelkész; a capuciumhoz *Brém* Lőrincz actuarius; gremialista *Molnár* Dezső Kálmán; a káptalani helynök infulistája *Bröstel* Lajos margitai plébános; a felszentelt püspökök infulistái dr. *Némethy* Gyula és dr. *Lindenberger* János theol. tanárok; püspöki gyertyavívó *Imrik* Zoltán hosszupályii plébános; turiferek *Szentkirályi* Zoltán hosszupályii plébános és *Barabás* György káplán; acolythusok *Lipcey* Gyula és *Molnár* János káplánok; lotorok *Tóth* Lajos és *Gyepes* Imre; a baldachin és káptalani keresztet papnövendékek.

A püspöki helynök és a papság felvonult a püspök lakosztályába.

Pár perc múlva harangzúgás jelezte a püspök érkezését.

A zárdanövendékek letérdeelve fogadták a püspök áldását, amit egész uton osztogatott a hívek sokaságára.

A székesegyház khorusán felzendült az *Ecce sacerdos Magnus* . . . hatalmasan, szépen. A zsufohlisig megtelt templom egész közönségének tekintete az új egyházfejedelem jószágos aijkja felé fordult.

A felvonulásban a papságon kívül közeli rokonai és az uradalmi tiszték kísérték.

A templomba vonulás után az iskolai növendékeket hazabocsátották.

A beiktatási aktus.

A püspök a főoltár baloldalán levő trónszéken foglalt helyet s kezdetét vette a tulajdonképeni installáció.

A királyi adománylevél.

Fetser Antal kanonok erős érczes hangon olvasta fel a következő királyi kéziratot:

Mi I. Ferencz József Isten kegyelméből ausztriai császár, Magyarország apostoli királya stb. Emlékezetül adjuk, ezennel tudatván mindenekkel, kiket illet, hogy Mi azon gondunk és gondoskodásunknál fogva, melylyel Isten szentegyházainak kormányoztatása iránt viseltetünk, kegyes tekintetbe vevén azon fényes érdemeket, dicséretes és ajánlatos magaviseletet, gyakorlott tudományt, műveltséget s példás közkedvességű társalgást, melyekkel a Mi kedves hívünk tisztelendő

Szmrecsányi Pál

szepesi róm. kath. püspök

diszlik, figyelvén ezen felül azon érdemeire, melyeket ő a szepesi egyházmegye bölcs vezetésében szerzett, azon főpártfogói jogunk erejével, melylyel és a melyet úgy, miként dicső emlékezetű Elődeink, a boldogult magyar királyok, Magyarországunk és a hozzá kapcsolt részek valamennyi egyháza és egyházi javadalma adományozására nézve teljes joggal bírnunk és gyakorlunk, Őt, mint alkalmas és Isten szentegyháza, a Haza és Felséges Személyünk iránt tett szolgálataiért Előttünk kedvelt férfit Főtisztelendő dr. *Schlauch* Lőrincz b. bornok, nagyváradi latin szertartású püspök s valóságos belső titkos tanácsosnak elhunytá által jogilag, tettleg és törvényszerűleg megörült nagyváradi latin szertartású székesegyház püspökévé tartottuk kegyesen választandónak és nevezendőnek, sőt választjuk, nevezzük és ezen

püspökséggel összekötött illetményeket, jogokat és egyéb hasznokat Őneki adandónak és adományozandónak határoztuk, sőt adjuk és adományozzuk ezennel, tentartván egyébiránt Magunknak és Utódainknak, Magyarország törvényes királyainak azon jogot, hogy a káptalanuál minden javadalmat és kanonokságot a törvények értelme szerint, Mi adományozzuk, az említett püspöknek csupán azt engedvén meg, hogy a támadandó üres helyekre, az ez iránt kiadott legfelsőbb királyi határozatok értelmében ő jelöljön ki és mutasson be Nektünk alkalmas egyéneket, de a Mi és Utódaink legkisebb korlátozása nélkül.

Miért is Nekték híveink, az említett nagyváradi latin szertartású székesegyház tisztelendő nagyprépostjának, éneklő-, ör- és többi kanonokjának és javadalmasainak és ezen püspöki megye valamennyi áldozó papjának és szerzetesének ezennel szigoruan meghagyváo, parancsoljuk, hogy a fennevezett

Szmrecsányi Pált

ezentul igaz, törvényes, kétségtelen

püspöktökül

s főpapotokul tartani, tekinteni, elismerni, iránta úgy, mint jámbor és istenes szolgálkhoz illik, kellő tisztelet és engedelmességgel lenni, viseltetni, s az ő hatóságának minden szokott és szabad dologban engedni és engedelmeskedni tartoztatok, köteleztessetek, máskép nem cselekedvén, ezt pedig elolvasás után az elömutatónak visszaadjátok.

Kelt a Mi őszintén kedvelt hívünk, Tekintetes és Vitézlő dr. *Wlassics* Gyula, vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterünk valóságos belső titkos tanácsosunk, vaskorona-rendünk I. osztályu lovagjának keze által Bécsben, Pünkösdi hava 10. napján, az Ur ezerkilencszáz-harmadik esztendőjében, Magyar-, Cseh- stb. országai uralkodásunk övenötödik évében.

FERENCZ JÓZSEF

Wlassics Gyula.

A kir. adomány-levél felolvasása után a pápai bullákat olvasták fel és pedig a püspök megerősítéséről, továbbá a melyekben a kinevezést tudatja a káptalannal, az egyházmegyei papsággal és az egyházmegye híveivel. Ugy a királyi kéziratot, mint a pápai bullákat az egész közönség állva hallgatta végig.

A püspök allocutiója.

A négy pápai bulla felolvasása után az összes papság a trónszék köré tömörült, a honnét az új püspök hatalmas latin beszédet intézett papjaihoz.

A sermo pastorális elején elérzékenyülve emlékezett meg a püspök előbbi egyházmegyéjéről s annak papságáról, melyet nehéz szívvel hagyott ott. Ezután a püspöki méltóság és hivatásról s annak köteleességeiről szolt a püspök, jelezve papjai előtt, hogy átérzi felelőségének teljes súlyát és ha papjai is teljesítik köteleességüket, bizik benne, hogy Isten áldása nem marad el. Aztán egyenkint fordul az egyházmegyei papság minden rétegéhez; káptalanához, meleg köszönetet mondva *Vinkler* püspöknek, ki az árvaság ideje alatt atya volt a megyének, — a lelkeszkedő papsághoz, az esperesekhez, a szeminárium elöljárók és tanárokhoz, a kispapokhoz és a szerzetesekhez, mindegyikhez elmondva irányító szavait, bölcs tanácsait, áldozatkész munkára lelkesítő szöveget, — melyből sok helyen a főpásztori erély is kitünik, de átszövi az egészet az atyai szeretet.

Ezután a káptalan és megyei papság nevében *Vinkler* püspök üdvözölte a főpászort,

kinek jellemét és multját klasszikus szavakban rajzolta meg s ebből meriti az egyházmegye reménységét, hogy Isten kegyelmével áldásos lesz új püspöküknek atyai kormányzása. Végül megújítja az egész papság nevében az engedelmisségi fogadalmat, mit felszentelésekor fogadott mindegyik püspökének.

Erre következett a homagium, a papság hódolata. Kézcsókra járultak egyenkint a püspök elé, ki *Vinkler*, *Radnai*, *Belopotoczky* és *Fraknoi* püspököket és dr. *Steinberger* kanonokot szeretettel ölelte magához.

A beköszöntő szent beszéd.

Különös érdekléssel várta az összesereglett közönség a püspök prédikációját, amely a nyilvánosság előtt székfoglaló beszéde volt a püspöknek.

Kitünő organuma, könnyed, világos előadása kitünő hatással volt a közönségre.

A szent beszéd a következő:

Krisztusban szeretett híveim!

Szent István király apostoli utódjának és Krisztus urunk földi helytartójának engedelmeskedve hagytam el első szent jegyesemet, a szepesi egyházat, hogy Szent László váradi egyházának püspöki székét foglaljam el, melynek közvetlen elődöm, a katolikus világ által oly méltóan gyászolt bibornok s annyi nagynevű főpásztor dicsőségét hirdető magas polczáról, mint azok méltatlan örököse, megindulással intézem most először hozzátok, Krisztusban kedves híveim, főpásztori szavamat, hogy szívem egész melegével üdvözöljelek mindnyájatokat az Ur szent nevében.

Mély megindulás vesz erőt lelkemen székfoglalásom e pillanatában, mely oly fontos mind a kormányzásomra bizott egyházmegyére, mind reám nézve, ki mostantól kezdve lelkeitek pástora vagyok. Érzem, hogy e pillanattól fogva e dicső multu egyházmegye üdve nagyrésztben az én köteleességeim teljesítésétől van függővé téve és remegve gondolok a reám váró felelősségre, ha majd e fényes helyen végzett safarkodasomról Isten ítélőszéke előtt számot kellend adnom. Valóban magamra alkalmazhatom tehát szent Bernát szavait: *Látom, hogy magasabb helyet nyertem, de nem bátorságosabbat, tündöklőbbet, de nem csendesebbet.*

Amde a gondok és aggodalmak közt, melyek oly súlyosan nehezedenek reám e pillanatban, lelkembe bátorságot és megnyugvást önt az a gondolat, hogy nem a magam akaratát követve és nem saját gyöngye erőmben bízva jöttem, hanem szentegyházunk legfőbb Pásztorá által Annak nevében és hatalmával fogva küldtettem hozzátok, aki az egyház első főpásztorává általa választott genezáreti halászok személyében azok apostoli utódait is felsőbb küldetés erejével ruházta fel, amaz emlékeztető szavakat intézve hozzátok: *A mint engem küldött az Atya, én is küldetek ti- teket.*

Bizva tehát az Ur nagy irgalmában, hogy aki engem hozzátok *hivott szent hívásával . . . az ő végzeté és kegyelme szerint* szent szándékainak végrehajtásában is *erősségem, óltalmam és szabadítóm* lesz, alázatos szívvel hajlok meg akarata előtt, az ő igáját magamra véve s mert *tudom*, hogy benne *meg nem szégyenülök*, készséges engedelmisséggel mondom, a prófeta szavait ismételve: *Itt vagyok, meri hittál engem.*

Itt vagyok hát köztetek, Krisztusban Kedves Híveim, mint Istentől küldött főpásztorok, kinek megerkezéseért az egyházmegye árvaságának ideje alatt templomaitok oltárainál könyörögtetek; itt vagyok köztetek a legszentebb és legbensőbb lelki kötelelkekkel tihozzatok füzve s a legtisztább szándékkal eltelve, hogy *lelkeink pástora*nak és *püspökének*, Krisztusnak hasonlatosságára hű és lelkiismeretes pástoro- tok legyek.

Minden kereszténynek hivatása ugyan, hogy az Üdvözítő Krisztus nyomdokait kövesse s hozzá hasonlóvá legyen. Az örökkévaló mennyei Atya — írja Pál apostol —

eleve elrendelte, hogy hasonlókká legyünk az ő fia ábrázatához s így ő elsőszülött legyen a sok atyafiak között. De kiváló értelemben a püspökre vonatkozik ez — mert a püspököknek szólnak a szavak, melyeket az apostolokhoz intézett az Ur: *Aki titeket befogad engem fogad be . . . aki titeket hallgat, engem hallgat.* A Jó Pásztor evangéliumi hasonlatában az Ur Fenséges egyszerűséggel állítja fel magát a püspök mintaképeül. Ő a jó pásztor; ismeri az ő juhait, és azok ismerik őt; előttük megyen és azok követik, mert ismerik az ő szavát; megvédi az ő juhait a ragadozó farkasok ellen; ha elveszt közülök egyet a pusztában, elhagyva a kilenczvenkilenczet, utána megy, míg nem megtalálja s örvendezve vállaira veszi; nem nyugszik, míg nem összegyűjti egyéb juhait is, melyek nem az akorból valók, hogy egy akor legyen és egy pásztor. — Ime, lelkeink pásztorai és püspöke, Jézus, ime, a katolikus egyház püspökeinek evangéliumi előképe, melynek tündöklő példája után képezték magokat az apostolok ideje óta évszázadról évszázadra mindannyian, kik Mesterök hasonlatosságára nyájának Isten szíve szerint való pásztorai lettek.

Ő az én példányképem is, Krisztusban kedves Híveim, Őt követem gyöngye erőm szerint s Isten kegyelmétől támogatva akarom követni mindvégig, hogy híven betölthessem a püspöki állás nehéz és felelősségteljes kötelességeit.

Meghatóan szól ezen kötelességekről az apostol, midőn először is Timoteust, kedves püspök-tanítványát ünnepélyes szavakkal inti: *Ó Timoteus, a nálad lelett kincset őrizd meg; azt kötve ezzel mindenekelőtt lelkére, hogy az igaz hitnek drága kincsét, mely a reménylendő dolgok alapja, kinyilatkoztatott igazságai — és kegyelmeinek összességével, melyet kezére bízott, híven megőrizze s változtatlanul és csonkítottatlanul hagyja utódaira.* Mivel pedig a hit hallásból vagy, a hallás pedig Krisztus igéje által, azért hozzátesszi: *Hirdesd az igét, légy rajta alkalmasan és alkalmatlanul, ints, kérj, dorgálj, teljes türelemmel és tudományjal.* — A szent apostol ezen értelme szerint püspöki állásomban nekem is tehát első kötelességem, hogy hűséges öre és hirdetője legyek a szent hitnek, melyet az emberré lett Istenfia, a világnak évezredek óta ígért és epedve várt megváltója, az emberi nem isteni törvényhozója és tanítója, Isten földi országának alapítója és királya a menyből hozott a földre s azért bízott szentegyházának tanító hivatalára, hogy azt minden idő és minden nemzet számára fentartsa és hirdesse. — Athatva ezen szent kötelesség tudatától, hálát adok Istennek, hogy az ige szolgálatára lelkipásztoraitokban nekem buzgó munkatársakat adott, kik *nem szemre szolgálván, mint embereknek kedveskedők, hanem mint Krisztus szolgálói szívből cselekedvén,* hirdetik köztetek az üdvösség evangéliumát, hogy az isteni ige, melyet a ti keitek hirdettek, mennyei áldástól kísérve termékenyítő harmatként szálljon le lelkekre s ébreszzen benne szent elhatározásokat a keresztény kötelességek hű teljesítésére, a kísértések elleni bátor küzdelemre s az élet bajainak türelmes elviselésére.

Ugy tekintsen minket az ember, mint Krisztus szolgálóit és az Isten titkainak sáfárait, írja a korintiusiakhoz az apostol s ezzel a püspök ama további feladatára utal, hogy mint az Isten titkainak sáfara híven gondozza a kegyelem kincseit, melyeket a Megváltó kinszenvedése és keresztváltása árán szerzett nekünk és hű kezelés végett az anyaszentegyháznak adott. A hét szentség kimeríthetetlen malasztforrása van tehát a püspök kezére bízva, hogy egyházmegyéje hitéletének termőföldjét az üdvösség vizeivel öntözze, mennyei szépséggel ruházza fel és az istenfélelem, alázatosság, türelem, tisztaság és szent felebaráti szeretet gyümölcseivel ékesítse. —

Szent gondoskodásom tárgyát fogja képezni, hogy a mennyei kegyesek áldásaiban szükségét ne szenvedjétek, s lelkipásztoraitok, kik szent hivatásuk szerint, a püspök nevében és megbízásából munkálják üdvösségeteket, nemes odaadással és önfeláldozó hűséggel mindnyájatok előtt mindenkor nyitva fogják tartani Isten titkainak életforrásait, melyekből éltetek minden viszonyának, lelketek minden szükségének megfelelő kegyelmeket meríthettek. Oltáraitokon a vérontás nélküli legszentebb áldozat bemutatása, a szentségek természetfölötti ereje, s az Oltárszentségben Üdvözítőnk folytonos jelenléte választott népe közt a lelki megújulás, az életszentség s a Krisztussal való legbensőbb egyesülés kegyelmeinek annyi s oly gazdag áldásait áraszthatja szívetek nélkül reátok, hogy lelketek valóban örvendezve és hálattal zenghet a Boldogságos Szűz magasztaló énekét: *nagy dolgokat cselekedett nekem a Hatalmas, kinek szent az ő neve.*

Vigyázzatok magatokra és az egész nyájra, melyen titeket a Szentlélek püspökké tett az Isten anyaszentegyházának kormányzására, melyet maga vérevel szerzett. Így szól az apostol Kis-Ázsia püspökeihez, azon fenséges kötelességekre intve őket, hogy püspöki hivatásuknak megfelelően, az egyház kormányzói, vagy az evangélium meghatóan szép képe szerint, a nyáj pásztorai legyenek. A legsúlyosabb kötelességeknek végtelenül széles körét tárják fel a püspök előtt az apostol eme szavai. Vigyázni az egész nyájra s a hívek összességét szent szeretettel szívébe foglalni; lelkeik ezerféle szükségének fáradságtalanul gondját viselni; jogaik fölött éber lelkiismerettel őrködni; óvni a nyájat minden fenyegető veszélytől s a ragadozó farkasok ellen védelmezni; erősíteni a gyengéket, az erőseket tökéletesíteni; kérni, inteni és serkenteni szelid komolysággal, de üdvös szigorral fedni és büntetni is, ha kell, ezek az apostol intelmében foglalt kötelességei a püspököknek, melyeknek meg kell felelnie, hogy fensőbb hivatásuk szerint egyháznak kormányzója és nyájának pásztorai legyenek. *A jó pásztor életét adja juhaiért.* Készségesen áldozza fel tehát érte, ami kevesebb értékű mint az élet, kényelmét, nyugalmát, egészségét. Isten szeretete élteti, az Isten dicső-ége iránti buzgalom lelkesíti. Hogy az üdvösségnek megnyerje a lelkeket, nem kiméli a fáradságot, elviseli az ellenmondást és üldözést. Szent Pál mondja: *Semmitől ezek között nem félek, sem drágábbnak nem tartom lelkemet, csakhogy elvégezzem futásomat és az igének szolgálatát melyet az Ur Istentől vettem.* Tanítója a tudatlanoknak, vigasztalója a szegényeknek, atyja az árváknak, vezetője a tévedőknek, támasza a gyengéknek, az apostollal mindennek mindene akar lenni, hogy mindenkit üdvözítsen.

A jó pásztor ezt a képét állítom ez ünnepélyes pillanatban lelkem elé, Krisztusban Kedves Híveim, midőn, mindnyájatok iránt szeretettel s bizalommal eltelve, az egyházmegye kormányzását megkezdem. Engedjétek reménylenem, Krisztusban kedves híveim, hogy a szeretetet szeretettel, a bizalmat bizalommal viszonzóval, meg fogtok emlékezni az Apostol intelméről: *Engedelmeskedjétek eljárási utóknak, mert ők örködnek, mint akik számot fognak adni lelkeitekért.* Engedjétek reménylenem, hogy Krisztusért, kinek követségében járok, hű ragaszkodástok, kész engedelmeségetek és buzgó imádságotok által meg fogjátok könnyíteni a terhet, melyet a ti lelkeitek üdvéért e nehéz időben vállaimra vettem.

Mert ki tagadhatná, Kedves Híveim, hogy nehéz időköt élünk. A Krisztustól elpártolt világ a szenvedélyek rabja lett s a hitlenség már nemcsak a természetfölötti rendet, hanem magának a természet rendjének alapjait is megálmadta, semmit sem hagyva érintetlenül, amit az isteni és emberi törvények a társadalom biztonsága s az élet nyugalma érdekében

szentesítettek. S ki tagadhatná, hogy a hitlenség ostroma mindenekelőtt az igazság osszlopa és erőssége, a katolikus egyház ellen irányul és ki ne látná a pusztulást, melyet felforgató szelleme az elmékben és szívekben, az érzelmekben és jellemekben, az egyesek és családok, az állam és egyház életében okozott. A hívő katolikus ember nyugodtan áll ugyan a vészek közt, az evangéliumi kőszálra támaszkodva, melyre Krisztus az anyaszentegyházat építé, mert tudja, hogy az egyházban most is ugyanazon erő működik, mely a megváltás művét megóvta, midőn a Megváltó a keresztfán függött. De a hívő katolikus ember nem bizza el magát a mindenható isteni segítyben, hanem mint eleven tagja Krisztus testének, az egyháznak, kötelessége szerint maga is közreműködik, hogy azt győzelemre segítse. Üdvözítőnk ugyan egyházának kormányzását és gondozását az apostolokra és azok utódaira bízta; de mivel az egyház mindnyájunk közös üdvösségének isteni intézete s bár az apostol szerint sok tagból áll, a sok tag mégis Krisztusnak csak egy testét alkotja s mivel a hit-igazságok és kegyelmek kincsei, melyek az egyház őrizete alatt vannak, mindnyájunk közös tulajdonát képezik s ekként az egyház sorsa minden hívőt saját üdvössége miatt is legközelebb érdekel, azért az egyház ügye nem lehet csak a püspökök és papság ügye, hanem velök együtt a híveké is azért tehát az egyház küzdelmeiben püspökököt és lelkipásztoraitok mellett nektek is, szeretett Híveim, részt kell vennetek s az üdvösség útján szent hitünk igazságáért küzdve s egymást szeretettel támogatva, az egyház ügyének győzelmét nektek is elő kell segítenetek.

Krisztus törvénye ellen véténetek ugyan, ha szent hitünk igazsága mellett küzdve, más hitű embertársaitok iránt szeretetlenek, vagy épen ellenséges indulatnak volnátok. Urunk parancsa szerint még ellenségeinket is szeretni s még azokkal is, kik bennünket gyűlölnék és rágalmoznak, jót tenni tartozunk. Annál inkább szoros keresztény kötelességek tehát azokat, kikkel a közös haza szent kötelei fűznek egybe, őszintén szeretni s érettkö imádkozni, hogy így az egyház fenséges tanítása szerint: *akiket a hit elválasztott, kösse össze a szeretet.* De a felebaráti szeretet ezen parancsának szem előtt tartása mellett mindennél többre becsüljétek Istentől nyert legdrágább kincseket, a keresztény katolikus hitet, s hálát adva az Urnak, hogy szentegyházának gyermekei lehettek, keresztény és hazafüi erényeitekkel megtassátok meg, hogy a katolikus egyház ma is Krisztus szent egyháza és a szentek anyja, s éltetek példájával tegyetek hitünk igazságáról és szentségéről az emberek előtt vallomást, hogy *lássák jó cselekedeteiteket és dicsőítsék Atyátokat, ki mennyekben vagy.*

Oly időben, midőn a hitlenség métele a társadalom legmélyebb rétegeibe is behatott s majd nyíltan, majd alattomosan, a fegyverek minden nemével támadja Krisztust, hogy isteni méltóságától megfossa s az egyes lelkek és az emberi társadalom fölött gyakorolt uralmát lerontva, ily időben félre nem érthető határozottsággal hangzik minden hívő keresztény felé az Üdvözítő ama szövege: *Aki megvall engem az emberek előtt, én is megvallom őt Atyám előtt, ki mennyekben vagy.* — Krisztust megvallani és soha meg nem tagadni; Krisztust megvallani az egész világ előtt; megvallani szóval és cselekedettel, megvallani szent örömmel és szent buzgalommal; éltetünk minden viszonyai közt és minden időben: a családi kör szentélyében, ugy mint az emberi társadalom nyilvános életében: ez a keresztény katolikus ember kötelességeinek rövid foglalata, ez a ti kötelességetek is, Krisztusban kedves Híveim.

Mint a Jó Pásztor munkatársai családjaitok körében, töltösetek be híven a keresztény családatya és családanya szent hivatását, házatokat a keresztény erények szentélyévé avatva és háznápetek lelki s testi javáról lelkismere-

Nagymennyiségben megérkeztek
szőlő szállító kosarak
5 és 10 kilós ürtartalommal.

Az iskola idény beálltával különböző alaku kötőkosarak, iskolatáskák, melyek legolcsóbb árakban lesznek árusítva. Továbbá nagy választék gyermekkosárakban, utazó kosarakban stb.

Számos megrendelést kérve kiváló tisztelettel

OPPENHEIM F. VILMOS kosáráru kereskedése

401.

N a g y v á r a d, Fő-utca, Barts-ház.

tesen gondoskodva. Gyermekeitek örök üdvösségének munkálásában Istennek vagytok helyettesei, aki egykor kezetekből vissza fogja követelni a rátok bízott drága zálogot. Tudjátok, mennyire szerette a kisdedeket az isteni Üdvözítő: nem engedte őket magától eltiltani, karjára emelte, szívéhez szoritotta. Ne szakítsátok el gyermekeiteket Jézus szerető szívéről; őrizétek meg lelkekben a hitet; tartsatok távol tőlük minden veszedelmet; saját éltetek példájával vezessétek őket minden jóra: így fogjátok megvallani Krisztust a családi körben.

S így valljátok meg Őt a nyilvános életben is, sehol semmi körülmény közt sem tagadva meg hiteteket akár földi érdekért, akár az emberek tetszéseért.

A keresztény vallásnak a magán és nyilvános élet számára nincs két mértéke és két törvénye; valamint a társadalom felsőbb körei számára sincs külön erkölcsstan, mely a népet kötelező erkölcsi törvénytől különböznék. *Nincs többé zsidó, sem görög* — írja szent Pál — *nincs szolga, sem szabad, nincs férfi, sem asszony, mindnyájan egyek vagytok Krisztus Jézusban*; mert *nem személyválogató az Isten, sőt inkább mindattól, kinek sok adalott, sok követellett, és akire sokat bízta, többet kívánnak attól.*

Azért, Krisztusban kedves Híveim, akiket Isten köztetek nagyobb előnyökben részesített mások fölött, teljesítsétek készséggel az azokkal járó nagyobb kötelezettségeket, leróva ezzel hálátokat az Urnak, kinek kegyelméből oly adományokkal rendelkeztek, melyeket másoktól a sors megtagadott.

Legyetek igazságosak, résztvevők és szeretetteljesek azok iránt, akik a titek vannak, *tudván, mint az apostol mondja, hogy mind az ő Urok, mind a titek mennyekben vagyton.* Járjatok előtök jó példával, istenfélelemmel, tiszta erkölccsel, az áldozatkész felhátráti szeretet és könyörület cselekedeteivel, hogy ekként megvallván Krisztust az emberek előtt, Ő is, ki a szomjazónak adott pohár vizet sem hagyja jutalom nélkül, megvalljon titeket menynevei Atyja előtt.

Ti pedig, kedves Híveim, kik szerény viszonyok közt éltek az emberi társadalomban, s különösen, kik kezetek munkájával kerestek a mindennapi kenyeret, az élet bajai és nehézségei közt emeljétek fel lelketek az Ur Jézushoz, aki *gazdag lévén, tiérettetek szegénnyé lett, hogy az ő szegénysége által ti gazdagok legyetek.* Őrizétek meg szívetekben a szegények pótolhatatlan drága kincsét, az erős keresztény hitet, s ne zúgolódjatok sorsotok ellen, *mint a pogányok... kik nem ismerik Istent, hanem szentejétek meg lelketek azon sorsban, melyet Isten végzése részetekre rendelt.* Nem igaz, a mit a hitetlenség hirdet, mi nem a föld számára teremtetünk s életünk célja nem a gazdagság s a földi élvezet. *Nincs itt maradandó városunk,* mondja az apostol, *hanem a jövődőt keressük,* a földön csak *jövevények és zárandokok* vagyunk. A keresztény vallás korántról tilja s épen nem ellenzi, hogy földi viszonyaitokat is lehetőleg javítani, sorsotokat az emberi társadalomban jobbra fordítani törekdjétek. A földi jólét előmozdításának vágya, mely mélyen be van oltva az emberi természetbe, nem ellenkezik a keresztény erkölcsi törvénnyel. Ellenkezőleg, az egyház, mely az Üdvözítő példája szerint a szegényeket szívébe zárta s mindig kiváltságos gyermekeinek tekintette, hathatós segítséget nyújtottak ebben is, jobb módban levő híveit a szeretet törvényének követésére intve és buzdítva.

De ne feledkezétek meg, szeretett Híveim, a keresztény szerénységéről és mérsékléről, s őrizkedjétek az anyagiasszellemtől és a féktelen büvágy szenvedélytől. *Nem hogy az apostol szíve szírint, kísértelbe és az ördög törébe essetek.* Ne induljatok azok után, kik az iras szerint *az igazságtól hallásukat ugyan elfordítják s a mesékre térnek.* Ne adjátok hitet azoknak, kik barátaitoknak mondják magokat, s Krisztusnak ellenségei, szeretett híveitek, s nyomukban mindenütt csak gyűlölet fakad. Legyetek a *reménységben örvendők, a szorongatásban beketűrők, az imádságban szerények,* hogy az Isten nevben szívesen szegénység keresztény méltóságának megővése által megvallva Krisztust az emberek

előtt, az örök dicsőség hazájában egykor az Ő ajkairól hallhassátok: *Boldogok a lelki szegények.*

Mindnyájatokat pedig, kiket Isten akarata főpásztori gondjaim alá helyezett, *a mi Urunk Jézus Krisztus által és a Szentlélek szeretete által* kérek, legyetek áthatatosak a hitben, s teljesítsétek mindnyájan, nagyok és kicsinyek, gazdagok és szegények, szülők és tanítók, férfiak és asszonyok, minden állásban s éltetek minden viszonyai közt keresztény katolikus kötelezettségeit. Vegyetek részt az üdvösség munkájában a vallásos buzgalom, a keresztény önfeláldozás, a szent felebaráti szeretet művel, mindennek fölött pedig buzgó imádságtokkal. Az imádság emeli fel a föld porából az örök béke homáiba a lelket, megóvja a csüggedéstől, bizalmat önt belé, menynevei erőit kölcsönöz a küzdelemre s végtelen méltósággal ruhazza fel az embert, kit arra képesít, hogy Teremtőjével közlekedve szívének minden sóhaját a boldogság ama nyelvére önthesse, mely a megdicsőült szellemek karában mint menynevei zene az idő és tér végtelenségén áthangzik, megnyitja számukra az isteni kegyelmek forrását.

Imádkozzatok az egyházért és Szentséges Atyánkért, egyházunk látható fejéért; imádkozzatok apostoli királyunkért s a haza boldogságáért. Imádkozzatok értem is, főpásztorotokért, Krisztusban kedves Híveim, hogy lelkeitek örök üdvének s az egyház és haza javának szentelt törekvéseimet az Ur áldása kísérje. Támogassa gyöngeségemet isteni erejével, világosítsa meg elmémet menynevei bölcsességével, töltse be szívemet szent békéjével, azzal a békével, melyet a világ nem adhat, de el sem vehet; hogy ha majd magához szólít az Ur, visszakövetelve a pásztorbotot, melyet ma kezembe adott, dicső védnökök Szent László király által támogatva azon boldozító öntudattal léphessenek itélőszéke elé, hogy *jó harcot harcoltam, a futást elvégeztem, a hitet megtartottam; végeztet el teteled nekem az igazság koronája, melyet megadt nekem ama napon az Ur; az igaz bíró, nemcsak nekem pedig, hanem azoknak is, kik szeretik az ő eljövetelet.* Amen.

A szentmise.

Jóval elmúlt már 11 óra, mikor az ünnepélyes szentmise kezdődött, a melyet az új püspök pontifikált, a már említett segédlettel.

A szent mise végén Palotay László pápai praelátus a szószékről felolvasta Pápa O Szentsége engedélyét teljes búcsura, melynek alapján az új püspök apostoli áldást osztott.

Félegy óra elmúlt, mikor a püspök a papság kíséretében kivonult a templomból s gyönyörű négyes fogatán a székházba hatatott.

Az egész ünnepély alatt a rendőrség és tűzoltók dicséretre méltó rendet tartottak fenn.

A székesegyházi ének- és zenekar.

Külön kell kiemelnünk a 80 tagú székesegyházi ének- és zenekart, mely a beiktatás fényes ünnepélye alkalmával valóságos remekelt. Beleznay Antal székesegyházi karnagy a legszebb és legnehezebb egyházi darabokat valogatta össze erre az alkalomra s a nehéz feladatot, mely elé az énekkart állította, gondos és szorgalmas próbák által a lehető legfényesebben oldotta meg. A szép eredmény kétfős érdemet örökíti meg: Beleznay Antalt, ki fáradságot nem kímélve tanította be a darabokat és az énekkar tagjait, a kik legjobb tudásukkal s munkádatlan szorgalommal működtek közre az ünnepély felvételére. Az énekkarban városunk legelőkelőbb családainak ifjú leányai is részt vettek s énekük mint zsemege virág üdvözölte az új egyházfejedelmet.

A következő énekszámok kerültek műsorra:

1. Ecce Sacerdos Brosigtól.
2. Filke: Missa in honorem Beatae Mariae Virginis (d moll).
3. Graduale, G. M. Laurini: Diffusa (a capella).
4. Offertorium: Filke: Diffusa est (a capella).

Az 50 tagból álló énekkart mintegy 30 tagból álló, kiváló művészekből összeállított zenekar kísérte. Részt vettek az énekkarban:

Soprán: Tucsak Ferenczné, Klusatsek Margit, Kovács Dénesné, Czipp Jolán, Kovács Ilonka, Herkner Elvira, Herkner Szidónia, Milye Margit, Neubauer Ilona, Wenter Valéria, Tabács Ilona, Király Irma.

Alt: Csipkés Sándorné, Paczkó Aladárné, Nevorall Istvánné, Farkas Etelka, Szőnyi Margit, Zettaer Irén, Csányi Gizi.

Tenor: Lehoczky József, Szilágyi Mihály, Marosán János, Huszár Károly, Padala Pál, Kaminszky János, Kovács Márton, Gahér Márton, Papp Mihály, Márkus István, Hajas Pál, Székely Lajos.

Basso: Ifj. Maróczy János, Kalmár Illés, dr. Balcz Kornél, dr. Mikulás György, dr. Serényi Mihály, Vidovich Béla, Szmetka Odön, Nevorall István, Huszár László, Wagner Ferencz, Zsuzk János, Helegda János, Molnár János.

Az énekkar szereplése mindenütt a legnagyobb elismeréssel találkozott; úgy tudjuk, hogy a kitünően összetanult karnak nem ez volt utolsó fellépése.

A díszebéd.

Püspöki installációja alkalmából 1/2 órakor díszebédet adott residentiájában az egyházmegye új főpásztora *Szmrecsányi* püspök; vendéglátó asztala köré gyűjtötte a polgári és katonai előkelőségeket s az installációra megjelent egyházmegyei és szerzetes papságot teljes számban; több mint két százat vettek részt a díszebédben. A vendégek nagy száma miatt két teremben volt terítve, a rezidentiának szőnyegpazarfényű dísztermében csak fele fért el a vendégeknek, másik fele a szomszédos szentszéki gyűlésterembe jutott. A résztvevők közül a következőket sikerült feljegyeznünk:

Ő Excellenciájától jobbra: Dr. Beöthy László, Berzeviczy Albert, Vinkler József, Bernáth Elemér, Bárány Gerliczy Ferencz, Belopotoczky Kálmán, Gróf Tisza Kálmán, Gróf Zichy Odön.

Ő Excellenciájától balra: Dr. Radu Demeter, Steinsberg Móricz, Ritoók Zsigmond, Lukács György főispán, Bárány Bolza Géza, Radnai Farkas Gróf Stubenberg János.

1. oldal asztal: Szmrecsányi Jenő, Fraknói Vilmos, Id. Elek Gusztáv, Szmrecsányi János, Szmrecsányi Béla, Palotay László, Nagy Ferencz, Bárány Gyula, Margalits Ede, Sal Ferencz, Major, Miklós alezredes, Nátafalussy Kornél, Hlatky Endre, Dr. Molnár Ako képvis., Cziffra Gerő, Fráter Jenő, Dr. Velyáczky Gyula, Mangra Vazul, Nogely István Barry József, Sulyok István, Dús László, Schvartz Ferencz, Ifj. Elek Gusztáv, Miskolczy Barna, Gróf Ferencz, Des Echerolles Kuspér Sándor, Zathureczky István, Feter Antal, Lindenmayer Károly, Erőss Rezső, Dr. Székely István, Dr. Horványi Géza, Dózsa József k-szt.-mártoni plébános, dr. Irinyi István, Szokoly Tamás, Szmazsenka Ernő, Dr. Károly Irén, Hraniczky Károly, Gabriely Lajos, Pekanovits Imre, Dr. Baróthy Akos, Csomák János, Szauer Alajos.

Közép: Szmrecsányi Miklós, báró Karg János, Dr. Wolafka Nándor, Tóth Dezső, Miskolczy Ferencz alispán, Rimler Károly polgármester, Markovits Antal, Bunyitay Vince, Telegdy József, Sipos Orbán, Unger Gusztáv, Konrád Márk, Szikszay Gyula, Urbán Adolf, Czvekk Kálmán, Dr. Steinberger Ferencz, Rádl Odön, Dr. Molnár Imre, Örléy Kálmán, Lovassy Ferencz, Fráter Akos, Keszthelyi Zoltán, Bordé Ferencz, Szabadhegyi Géza Kl. busuczky Béla, Gerabek Károly, Dr. Miskolczy Imre, Vidovich György, Széchenyi Lajos, Plathy Miklós, Szikszay Lajos, Huzella Gyula, Bujanovics Béla, Stauber József, Osterlamm Armin, Woitrowszky Pál tüzér őrnagy, Dr. Fráter Imre, Schlauch Nándor, Váczy János, Tamásfalvi Thury Ignác, Dr. Karsch Lollion, Tóth Mihály, Gerő Armin, Mahalesik Bonó, Bundala Mihály, Mezey Mihály, Kis János kisteleki plébános, Bogyay Lajos, Szatmáry K. Andor, Lopusny Gyula, Leitgeb Imre, Vinkler Lajos, dr. Szemethy Géza, Mayer Antal, Brém Lőrincz.

2. oldalasztal: Gr. Stubenberg József, Szmrecsányi Gyula, Kelcz Jenő, Medvigy Mihály, dr.

Bozóky Alajos, Laurán Agoston, Szmrecsányi László, Schöpflin Agoston, Bölöny József, Rigó Ferencz, Kurovszky Ferencz, Grócz Béla, Lukács Géza alezredes, Horváth Lajos őrnagy, Papp János kapitány, dr. Hoványi Gyula, Noszlopy Gyula, Fráter Barrabás, Ghiczy Jenő, Dencs János, ifj. Nadányi Miklós, Kny Antal, dr. Beöthy Pál, Fráter Béla, Novotny Alfonz, Frankó Endre, Komlóssy József, Nagy Márton, Várady Károly debreczeni ig., Darvassy Lajos, Bereczky Géza, Kecskeméthy Lipót, Trusza Lajos, dr. Kovács János, Varró Domokos, Fejér Nándor, Spett Gyula, Lukács Antal, Kiss László, dr. Nagy Géza kir. ügyész, Olasz Elemér, Böszörményi Géza, dr. Friedländer Sámuel, Nemeskey Andor, dr. Wimmer Julián, Reinle Gyula, Móré Pál.

Továbbá: dr. Schweiger Ede, Kugler Albert, dr. Krüger Aladár, Sas Ede, Palásthy Marcell, Fehér Dezső, Stark Gyula, Krammer József, Kőszeghy József főmérnök, Schwartz Antal, Tölczel Lajos, Weingärtner Andor, Kovács Dénes, dr. Karácsonyi János, dr. Némethy Gyula, dr. Vucskics Gyula, dr. Dunay Alajos, Zelinka János, Dóczy János, Kléborfer Lambert, dr. Bulk Kornél, Bozóky Béla, Bertsey György, Géczy Lajos, Kovács Béla, Ragány János, Papp Imre, Butyka Lajos állomásfőnök, Réz Mihály, Bóczán Elemér, Wolafka Antal, Belezna Antal, Dóczy János, dr. Karácsonyi János, Zelinka János, Schwarcz Antal, Vas Károly, dr. Wallner Ödön, Pálffy Béla, Léky Kornél, Imrik János, Makkay József, Hóza János, Molnár Kálmán, Halász Gyula és még az egyházmegyei papok közül számosan. Összesen 280-an.

A nagy teremben három hosszú asztalnál volt terítve, a középsőnél az asztalfőnél ült a püspök, jobbján **Beöthy** László főispán, balján **Radu** Demeter gör. szert. püspök.

Az ebéd menüje a következő volt:

Consommé Vatican
Oeufs à l'Archiduchesse
Saumon du Rhin Alexandra
Filet de boeuf à la Boston
Soulé de jambon Gasterea
Faisans bardedés rôtis
Salade Mosaique
Compôte
Glacé à la D'Albuféra
Fromage
Fruits variés
Dessert.

A püspökénél **Szmrecsányi** püspökkel együtt az egész társaság felemelkedett s a püspök poharat emelt a pápára és királyra.

Biztosítom önöket, — ugymond — hogy minden igyekezetem oda lesz irányozva, hogy főpásztori és hazafias kötelességemnek a megnyire csekély erőm engedi, megfelelhessenek. Engem egyházam szentséges atyja és apostoli királyom akarata állított Szent László egyházának élére. Működésem és törekvésem vezérelve leendő az egyházam és királyom iránti hűség. És a midőn önöket itt először tisztelhetem asztalomnál, az önök jóakarata iránt mélyszéges hálát érzek. Leiki szemeim szentséges Atyánk és felséges urunk alakján függenek és szívemet vallásom és hazám iránti egységes, megosztatlan hűség érzete dobogtatja. Éppen azért kívánom, hogy a jó Isten X. Pius pápa ő Szezségét és I. Ferencz József apostoli királyunk ő Felségét sokáig éltesse!

A pohárköszöntőt az egész vendégsereg állva hallgatta végig s utóijára viharos éljenzéssel hódolt a pápának és királynak.

Kevés vártatva **Vinkler** József, v. püspök emelkedett szólásra s lendületes köszöntőben éltette az egyházmegye nevében az új püspököt.

Altalános figyelem közt emelt szót **Radu** Demeter püspök, kit tulajdonképpen ezuttal hallottak a váradiak először beszélni.

Nagyméltóságu és főtisztelendő püspök ur!

Folyik már a huszadik század azóta, hogy a kath. egyház különböző nyelveken és különböző szertartások szerint, de a hit és lényeges szervezetének egysége által a legnagyobb kü-

delmek között örökké megifjodó erővel, napkeletől napnyugatig, folytatja Krisztusnak áldásos művét. Annak a művét, mondom, a ki a keresztén felmagasztaltatva, karjait kitérte, hogy isteni keblére ölelje az ember fiait. Kegyelmes Uram! Eltérők bár a szertartások is külső formákra nézve, de a hit azonossága, az evangélium szerinti szeretet köteleke, a felséges apostoli királyi trónhoz való hűség és szeretett hazánk iránti törhetetlen ragaszkodás által osztatlanul egygyek: — egy időben és ugyanazon királyi és pápai kegy folytán, ugy Nagyméltóságod, mint szerénységem hivatva lettünk, hogy Magyarország ily kimagasló két főpásztorának örökségét vállainkra véve folytassuk a szent egyház szolgálatát, itt a hármas Körözs partjain és különösen ezen városban, melynek dicsősége a Szent István koronáját viselőik egyik legkiválóbbjának dicsőségéhez van fűzve. Ily főséges, de reám nézve félelmet gerjesztő gondolatok hatása alatt, most, a midőn Excellenciád Szent László városa összes polgárainak lelkesült örömnnyilvánulásai között egy hosszú dicsőségben és magasztosságban gazdag mult fényétől övezve ezen történelmi nevezetességű püspöki széket birtokába veszi — én, mint az apostolságban testvéreinek legkisebbike, a legőszintébb érzelmeiktől tuláradó szívem egész melegevel üdvözlöm Nagyméltóságodat. És midőn ezt teszem, kérem a jószágos Istent, árasztson Excellenciádra derűt napokat és hosszú életet, nemcsak, de kérem egyben arra is, hogy az ő békét alkotó szelence lebegjen mindenkor felettünk, hogy ilyenképen egyesült erővel, egymást buzdítva, sőt egymással versenyezve, egyetértésben és testvéri szeretetben működhesünk azon magasztos cél előérésére, mely nem más, mint Krisztus egyházának dicsősége, hűveink lelki üdve, összes polgártársaink iránti szeretet ápolása s ezáltal egy és ugyanazon drága hazánk jólétének és felvirágoztatásának előmozdítása. Et vivas Amplissime Praesul et gaudia festi hujus longa feras.

Rimler Károly polgármester Nagyváradi város nevében üdvözölte a város legújabb polgárát, kinek működéséhez városunk közönsége a legszébb reményeket fűzi. Mert — ugymond — ki a hit és szeretet magasztos érzelmeivel jött körünkbe, kinek első lépését nemes jótékony-ság jelzi, ki főpapi munkájához munkatársakul a város polgárainak, vallás- és felekezeti különbség nélkül: **bizalmát és szeretetét** kéri: az nem fog csalódnai, azt szeretettel és tisztelettel és bizalommal fogja körül venni Nagyváradi város összes polgársága.

Az áldomás mély hatással volt az egész vendégseregre.

Berzeviczy Albert Nagyváradi történelmi szerepléséről szól, melyet a nemzeti kultúra terén főképp az a püspöki szék vitt, a melyet most oly fényes lelki és szellemi tulajdonságokkal felruházott férfi foglal el. Az ilyen nagy napokon, mint a mai, mindnyájan érezzük a történelem szellemének szárnyuhogását. A katolikus vallás magasztos szertartása a maga változhatatlanságában feltárja előttünk a multakat, látjuk a fényes alakokat, a melyek körül a legharcosabb időkben is a keresztény erkölcs a művelődés, a tudomány és művészet szeretetének engesztelő és nemesítő munkája folyt. Ma is harcainktól kipihenve csak a kultúra nemes munkája egyesíthet bennünket azért a nemes kultúráért, melynek előre vitelétől függ a szónok meggyőződése szerint minden állami és nemzeti feladatunk sikeres megoldása. Hogy a nemzeti kultúra terén is Nagyváradi püspöke ragyogó beütéssel iktassa be nevét hazánk történetébe, erre üríti poharát.

Dr. **Lukács** György Békésmegye főispánja szintén az új püspök egészségére ürítette poharát.

A második teremben, — hova a tosztokból semmit sem lehetett hallani — **Balázsy** Béla tasnádi plébános mondott pohárköszöntőt. Később a püspök — pohárral kezében — átment a másik terembe, hol egy-egy szót váltott vendégeivel.

Fél négykor kezdett oszolni a vendégsereg a residenciából, melynek ormároló lengő trikolor hirdette az új gazda székhelyét ünnepét.

Üdvözlő táviratok.

A székhelyről táviratokkal az ország minden részéről elárasztották az új püspököt üdvözlő táviratokkal. Ezek közül közöljük a következőket:

Nagyvárad püspöki székhelyéről mai ünnepén fogadja Excellenciád metropolitai és testvéri meleg üdvözlőmet és Exiádnak mindenemü jólétére irányuló legjobb kívánataimnak őszinte kifejezését.

Ósászka,
érsek.

Meleg és őszinte érzellemmel üdvözlöm Excellenciádat a mai ünnepies beiktatás alkalmából és hazafias működésére Isten áldását kérem: Ad multos annos!

Zsilinszky,
államtitkár.

Mai örömnapon veled örül és veled imádkozik régi hű barátod.

(Székesfehérvár.)

Várossy Gyula,
püspök.

Engedje meg Excellenciád, hogy ünnepélyesen elfoglalt dicső püspöki székhelyén a magam és rendem nevében lelkesült örömmel üdvözlőjem s főpásztori bölcs kormányára Isten áldó kegyelmét kívánjam.

(Jászó.)

Takács Menyhért,
praelatus.

Mai ünnepélyes beiktatása alkalmából legszívesebb üdvözlőt és szerencsekívánatot küldi

(Szabó-Taksony).

Gr. Szapáry Gyula.

Isten bőséges áldása kísérje minden lépetedet, egyházunk és édes hazánk dicsőségére.

(Lugos.)

Hosszu Vazul,
g. kath. püspök.

Hódoló tisztelettel üdvözlöm Nagyméltóságodat székhelyéről alkalmából. Sajnálom, hogy személyesen nem tehetem ezt. Fogadja szívembe és szeretetébe hűve ezreit, vallás és nemzetiség különbség nélkül.

(Nagyvárad.)

Barabás Béla,
nagyvárad város orsz.
képviselője.

Isten bőséges áldásáért esedezve, hálás szívvel emlékezik meg nagy jótétevéjéről:

a bukaresti kath. gyermeksegélyező-egylet.

Ezekon kívül táviratban üdvözölték az egyházfejedelmet: Bárdy Elek (Pétervársár), gr. Szapáry György (Nyírábrány), Kubinyi Miklós, Szinnyey-Merse István, Klöbuczy János (Budapest), gr. Pongrácz Jenő (Székelyhid), Elek Gusztáv és ifj. Elek Gusztáv (Mező-Peterd), gr. Hugoai B. főispán (Nagy-Károly), Schlemüller altábornagy, Madách Emánuel mia. tanácsos és Madách Pál (Budapest), Breznay Béla egyetemi dékán (Budapest), Gyürki István (Budapest), gr. Bethlen Aladár (Élesd), gr. Károlyi István (Budapest), Párvy Sándor felszentelt püspök (Eger), az egri érseki joglyceum igazgatósága és tanári kara, Szögyén János Debreczen), Liechtenstein János (Miskolc), Kheberich Márton volt püspöki titkárja (Szepes-Váralja), Csekő Gábor (Eger), Stefanics F. (Budapest), Hegedűs József (Német-Bancsek) és még számosan.

Széll Kálmán Budapesten.

Bécsből táviratozzák: **Széll** Kálmán volt miniszterelnök *Budapestre utazott*, hogy jelen legyen a szabadalvópárt katonai programjának kidolgozására hivatott kilenczes-bizottság délutáni ülésén.

Hajdumegye határozata megsemmisítve.

(Bud. Tud.) *Khuen-Héderváry* gróf miniszterelnök, mint belügyminiszter *Hajdúvármegye* közönségéhez 98418/903. sz. a. a következő rendeletet intézte:

Folyó évi szept. hó 21-én tartott törvényhatósági bizottsági ülésében 155. sz. a. hozott és a vármegye alispánja által a vármegye főispánjának az 1886: XXI. t.-cz. 57. §. k.) pontja alapján adott utasítása folytán f. é. 7850. sz. a. kelt jelentéssel hozzám felterjesztett azon határozatát, melyben elrendelte, hogy a városok polgármesteri és a községek előjárásai az ex-lex idején állami adókat semmi szín alatt se hajtsanak be, sőt az önként jelentkező adófizetők visszautasítását is tartásuk hazafiai kötelességüknek, felülvizsgálat alá vétvén annak azon részét, melylyel a rendezett tanácsú városokat és községeket az önkéntes adózások visszautasítására utasította, az 1886: XXI. t.-cz. 10. §. alapján, mint *illetéktelen volta miatt törvénybe ütközött, megsemmisítem.*

E határozat indokolásában kifejti a miniszterelnök, hogy az 1886. XXI. t.-cz. 20. §-ában statuált kivételekből csak abban az esetben kelhet életre a kormányrendelet végrehajtását megtagadó törvényhatósági jog, ha vagy az országgyűlés által meg nem szavazott adó tényleges behajtása vagy meg nem ajánlott ujonczok tényleges kiállítására vonatkozó kormányrendelet létezik. Kétségbe nem vonható, hogy a törvény 20. §-a a törvényhatóságoknak csupán arra nyújt jogalapot, hogy az abban körülírt czélok közül kibocsájtott kormányrendelet végrehajtását tagadják meg.

Amikor tehát a törvényhatóság bizottsági közgyűlése az 1886. XXI. t.-cz. 20. §-ának félre nem érthető rendelkezésén tulmenőleg, abból olyan következtetéseket von le, hogy a rendezett tanácsú városok és községek előjáróit az *önkéntesen fizetendő adó* elfogadásának visszautasítására kötelezi vagy buzdítja, jogos alap nélkül törvénytárgyátával egyfelől azon tévhit terjedésére nyújt tápot, hogy az adók tényleges behajtása és az adóknak önként való befizetése egy és ugyanazon elbírálás alá esik és hogy azok között különbség nincs, másfelől önkényes és illetéktelen határozatával több jogot gyakorol, mint amennyire jogainak egyetlen forrása: a törvény felhatalmazza.

Meg kellett tehát semmisíteni a határozatot, mert az illetéktelen rendelkezésével, törvénybe ütközik.

Erről a czímet oly felhívással értesitem, hogy ezen rendelet a törvényhatóság területén a vármegyei ügyviteli szabályokban előírt módon közhírré teendő s ennek megőrtentéről hozzám jelentés teendő.

Budapest, 1903 október 3-án.

Gróf Khuen-Héderváry.

A szegedi vérengzés ügye.

A Magyar Távirati Iroda jelenti Szegedről: A Kossuth-szobor megkoszorúzása ügyében a vizsgálat a legszűkebb mederben folyamatban van. A katonai hadbírószék híre szerint kiderítette, hogy a királygyakorlatok alkalmával Aradon néhány gyakorlatozás után egy este a káptalanban a legénység borozgatás közben felvetette a harmadik évüket szolgáló katonák visszatartásának ügyét és akkor állítólag azt mondta volna *Langer* Gyula őrmester és egy *Székely* nevű tizedes, hogy a visszatartás ellen tüntetni kellene.

A tegnap kihallgatott katonák vallomása ezt megerősíti, de *Langer* és *Székely*, a kiket szintén vallatóra fogtak, mindent tagadnak. A katonai hatóság vizsgálati fogságba helyezte őket. A vizsgálatnak alapos támaszpontja van arra nézve, hogy ha katonák keze benne is van a megkoszorúzási afférban, ez *külső ösztönzésre történt*. Ezért a vizsgálat ágai két irányban ágaznak el. A polgári hatóság is birtokába jutott oly adatoknak, a melyek elég nyugvó pontot adnak arra nézve, hogy hatáskörében sikeresen nyomozhasson.

Lengyel Zoltán képviselőnek Szegedre

való érkezését se a lakosság, se a független párt nem vette szívesen. — Elintézzük mi magunk is a magunk dolgát minden külső beavatkozás nélkül — ilyen kifakadások voltak hallhatók tekintélyes függetlenségi ajakáról is. *Lengyel* Zoltán ma el is utazott Szegedről. A város polgársága teljesen nyugodt.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A belügyminiszteriumhoz ma reggelig nem érkezett meg a szegedi esetre vonatkozó és a főispántól bekért hivatalos jelentés. Ténybeli részletek híján tehát lehetetlen az esetről ítéletet mondani és a felelősséget kellőképpen megállapítani. Lehetséges különösen megállapítani azt, hogy milyen kényszerítő okok sorogtak fenn, hogy a katonaság nem fordult panaszával a belügyminiszteriumhoz, miután a városi kapitány a kért jogsegélyt megtagadta.

A vizsgálat, melyet a honvédelmi miniszteriumban a legnagyobb tárgyilagossággal indítanak meg, kétségkívül kideríti, hogy milyen mértékben terheli a felelősség a hadvéderületi parancsnokságot.

Az egybehangzó tudósítások alapján azonban már most is kétségtelenül konstatalható, hogy a rendőrkapitány és a városi tanács nem jártak el kellő előrelátással és nem tanúsítottak megfelelő judiciumot, nem ismerve fel, hogy az ismert felirattal ellátott koszorúnak az emlékre való letétele nem a kegyelet ténye, hanem hogy demonstrációval állanak szemben, mely minden hazafit mélyen megszorít, mely a véderőt oly színben tünteti fel, mintha ez a fegyelem megbontásával politikai demonstrációkra vetemednék.

Ennélfogva a városi hatóság a legerősebb erkölcsi megrovás alá esik, miután *Kossuth* Lajos emléke iránt való hazafias kegyelet ilyen kizsákmányolásával szemben a katonaság kérését orvoslás végett nemcsak hogy elutasította, hanem pozitív ténykedésével hozzájárult, hogy ezt a hazafiai kegyelettel való visszaélést folytathassák.

Ez a belügyminiszteriumban uralkodó nézet a szegedi városi hatóság magatartására vonatkozólag. *Khuen-Héderváry* Károly gróf, a belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök a városi tanácstól hozzá intézett panaszt a jelentés beérkezése után nyomban el fogja intézni.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Október 12. Szűret a nagyváradi hegyen.

Október 15. A biharmegyei elmekórház megnyitása.

Okt. 26. Sakkverseny a Royal-kávéházban.

Régészeti és történelmi múzeum (Schlauchpark) nyitva minden vasárnap és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8-5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 8-6 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

* **A Vatikán új államtitkára.** Berlinből jelentik, hogy a *Berliner Tageblatt* római értesítése szerint a Vatikán új államtitkára *Ca-vagni* bibornok vagy *Mery del Val* lesz, akinek bibornokká való kreálása legközelebb meg fog történni.

* **A múzeumban elveszett levéltár.** A magyar nemzeti múzeumnak érdekes szenzációja van. Eltűnt egy családnak, a múzeum őrizetére bízott levéltára. Egy magyar uricsalád levéltárát rábízta a múzeumba megőrzés végett. Az egykor gazdag család tönkrement; egyik tagja nemrégiben öngyilkos is lett. A családnak életben lévő egyik tagja nagyon megszorult; ekkor eszébe jutott a családi levéltár. Ugy emlékezett, hogy a levéltárban holmipörös akták is vannak valami örökségi ügyben és elment a múzeumba, hogy beletekintsen ezekbe az aktákba melyekből esetleg tőkét akart csinálni. Eleinte biztatták napról-napra, végül kénytelenek voltak bevallani, hogy a levéltárt a legszorgosabb kutatás dacára sem találják sehoh. Az örökös ezen a híren valóssággal kétségbeesett, mert reményei egy csapásra füstbe mentek és most már sehogy sem tudott magán segíteni. Ezt el is mondta a múzeum igazgatójára.

nak, aki egyszerűen és röviden intézte el az ügyet: megkérdezte a féltőt, hogy mennyi pénzre van szüksége? Hát ez a korona! — volt a rövid válasz. Az igazgató ur a pénzt a múzeum pénztára vagyis az állam terhére egyszerűen kiutaltványozta, azzal a kikötéssel, hogy a félnek ezzel megszünt minden további igénye. Kétségtelen, hogy a károsult félnek kártérítés jár, de ezzel az ügynek nem lehet vége és a közoktatási miniszter, az egész közönség méltán kíváncsi lehet arra, hogy hogyan vesztet el egész levéltár a nemzeti múzeumban.

* **A villamos művek könyvelője.** A városi villamos mű kezelésénél rendszeresített könyvelői állás pályázatait szombaton délután vizsgálja felül a villamos művekre felügyelő bizottság. Ugyanekkor határoz a felügyelő bizottság *Belányi* Imre a villamos művek igazgatójának arra vonatkozó indítványa fölött, hogy a villamos művek környékét mi módon rendezzék.

* **Óriási tűzkár Hajdúszoboszlón.** Rémes tűzvész hírével vesszük Debreczen szomszéd városából Hajdúszoboszlóról. Szerdán délután apró szalmatűzből kimondhatatlan kár nehezedett Hajdúszoboszló lakosságára. A tudósítások szerint a város tizedrőse leégett. Debreczenből két izben menesztettek külön vonatot katonákkal, tűzoltókkal, utóbbiak teljes felszereléssel. Hogy a kazalégés ily nagy veszedelmet hozott, a szélviharnak tulajdonítható, valamint a vízhiánynak. A tűzvészben egy ravatalon levő holttest is porrá égett. Azonkívül egy beteg fekvő gazda nem tudván a feje fölött éggő és összedülő házából menekülni, ott pusztult. A nagy nyomor elébe néző lakosság iránt egész Hajdumegyében nagy a részvét. Debreczenből a különvonattal *Puky* főispán és számosan kiutaztak vigasztalni a kétségbeesett lakosságot.

* **Elfogott katonaszökevény.** A karczagi rendőrség táviratilag kereste meg a nagyváradi rendőrséget, hogy lopás gyanúja alatt álló *Karácsonyi* József 26 éves katonaszökevényt tartóztassa le. E megkeresésre *Karácsonyit* le is tartóztatta a rendőrség. *Karácsonyi* kihallgatásakor kijelentette, hogy a debreczeni 3-ik honvéd gyalogezredből szökött meg. Ha állítása valónak bizonyul, úgy átadatik az illetékes katonai állomásparancsnokságnak.

* **Duhaj** férj. *Bartha* András napszámos pár éve békességben élt az élete párjával. Az utóbbi időben azonban békés természetéből egészen kivetkezett, a mi onnan eredhetett, hogy újabbban inni és mulatozni kezdett. Ittas állapotban aztán goromba és erőszakoskodó volt a feleségéhez, ami miatt gyakran tört ki zajos perpatvar a háznál. A napokban a gyermek felett újból összeszólkóztak a házasságok. A brutális férj azonban most már nem érte be szóval és káromkodással, hanem feleségének esett és őt kegyetlenül összeverte; fején és mellén súlyos sebeket ejtett. Ez azonban még nem volt elég. Neje könyörgése és siralma még jobban feldühösítette és kést rántva, megöléssel fenyegette őt. A nagy lármára azonban a szomszédok összefutottak, s így az erőszakos ember gyilkos szándékával felhagyott. A megkínzott asszony a véres eset után odahagyta férje házáat és egyes jószívű emberek vették párfogásukba. Férje garázdálkodásáról jelentést tett a rendőrségnek.

x **Felhívjuk** t. olvasóink figyelmét *Szabó* és *Hajnal* jöhírű fűszerkereskedő cég lapunk mai számában levő hirdetésére. 117

x **Felhívjuk** t. olvasóink figyelmét *Oppenheim* F. Vilmos kosáráru kereskedésének lapunk mai számában közölt hirdetésére.

x **Érdekes meglepetésben** részesül mindenki, ki megtekinti *Wallerstein* Fülöp *Fiai* nagy áruházát, (Nagyvárad, Bémer-tér) mert valóban meglepetés számba megy ott az őszi és téli idényre megérkezett ujdonságok jó és olcsósága valamint a pontos és szolid kiszolgálás, melyben a közönség részesül. A cég

régi jó hírneve is már magában véve elég biztosítékot szolgáltat arra nézve, hogy mindenki bizalommal forduljon hozzá. Mi magunk részéről ez uton ajánljuk olvasóink figyelmébe a hazai versenyképes czéget. Bővebb felvilágosítással szolgál a czég lapunk mai számában közölt hirdetése. 450.

NYILTÉR.

Kedvező alkalom!
Mérsékelt olcsó árak!
Csakis szolid kiszolgálás!

Fémjelzett
arany és ezüst órák és ékszerek.

Nickel és aczél órák.

Fali lógony- és ébresztő órák.

Ezüst és china ezüst evőkészletek.

Ezüst gyermek evőkészletek.

Mindenféle alkalomra való
értékes ajándék tárgyak.

Szemüvegek, hév- és légsúlymérők.

Jól szervezett

óra- és javítóműhely.

Feltétlen jótállás.

Szilágyi Géza^{utóda}

műorás,

Nagyvárad, Szt. László-tér,
a Fekete Sas szálloda épületben.

Kálmán Sándor

ékszerész,

Nagyvárad, Szt. László-tér.

Ajánlja: *Drágakövek, ékszerek, arany és ezüst ajándéktárgyak, női és férfi aranyórák, ezüst evőkészletekből álló nagy raktárát, a legszolidabb szabott árak mellett.* 433.

Javítások és átalakítások
a legfinomabb kivitelben.

Telefonszám: 409. Telefonszám: 409.

IRODALOM

Szeredy József halála. A magyar egyházi irodalomnak régi és apos művelője dr. Szeredy József, pécsi kanonok október 6-án meghalt. Szeredynek két kötetes nagy *Egyházjoga*, mely már három kiadást ért, mely is a lektori-jellegű és alaposabb szakmunka. Szeredy negyedszázadon át volt tanár a pécsi jog-

akadémián, 1888-ban kanonok lett s a jogakadémia prórektora. Halála veszteség a kath. irodalomra. Temetése tegnap ment végbe Pécsen, általános részvét kísérte utolsó útjára.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR:

Péntek: Doktor ur.

Szombat: Királyfogás.

Vasárnap: Délután Obrenovits Sándor, este Királyfogás.

Parasztbecsület. Szenes legény, szenes leány.

Ritka kedves este volt a tegnapi; két jó előadás egy este: ez szinte sok is a jóból, a mikor különösen egy este fél jó előadást sem igen kaphatunk.

A Parasztbecsület sikere Mascagni operájának eddigi jó előadásai után is kiválik; úgy látszik, *Békefi*-ben meg fogjuk találni azt a tenoristát, a ki a mi nem vagy igényeinket ki fogja elégíteni s a kinek hiánya a Parasztbecsület eddigi előadásain érezhető volt. *Békefi* (Turidu) hangjánál volt, mint még eddig talán soha s játékaival is elősegítette a sikert. Új szereplőként *Horváth Kálmán* Alfiban lépett fel, nem kell nagyobb dicséret, minthogy *Pintért* ebben a kitűnő szerepében teljesen pótolta. Az magától értetik, hogy *Ruzsinszky* Ilona (Santuzza) megint bravurosán énekelt s *Parlagi* Kornélia (Lola) színes játékaival és kellemes hangjával igazat adott ama észrevételünknek, hogy igen használható színészű operában is. *Lucia* szerepe *Pogány* Jankánál volt jó kézben.

A *Szenes legény, szenes leány* kissé ódon divatu, levendulailatu humora frissítette aztán fel a kedélyeket. Helyes volt ezt a kedves régiséget elővenni, de nem ártott volna kissé leporolni s pl. a titkoknak szó helyett titkárt használni. A porolást egyébként elvégezték színészeink modern ötletességükkel. *Szatmáry* különösen arczjátékkal és hanghordozással kaczatató figurát csinált a rendőrbiztosból. *Haller* Irma a kis szénáros leányt játszotta sok pajkos elevevességgel, úgy hogy a drótosdalt meg is ujráták, *Horváth Kálmán* pedig a szénáros legényt adta jó kedvvel s énekelte kellemes hanggal. *Bérczi* is sok derűtséget keltett, bár *Tardivel* szerepében nagyrészt egyszerűen mozaikot adott régi alakításai törmelékeiből, kezdve a külföldi kenderől egészen a siralmas hangig.

Nem ártott volna ezt a darabot kissé megővidítve előadni. Megkötönte volna a sugó is, de a közönség is. Néhol nagyon is soká készül a viccz s ma már a soká sült élcz odaég, élvezhetlen.

Dr. K. A.

Lillom Klári. Ez a neve *Dóczy* József legújabb népszínmű-ének, daltos szep darabjainak. A talantamos zeneőrül abból az alkalomból, hogy népszínművét Nagyváradon is előadják, levelet intézett *Ruzsinszky* Iona asszonyhoz, a melyben óhajtja, hogy a darab főszerepét *Ruzsinszky* Ilona játssza el.

Királyfogás. A régi népszerű operettek egyik vonzó darabja *Konti* József *Királyfogás* lesz a szezon harmadik operette előadása. Holnap szombaton és holnapután vasárnap megy a darab, melyet az énekes személyzet teljesen új betanulásban ad elő. A fő női szerepet *Flórá* *Ruzsinszky* Ilona játssza, *Radzivil* herceget *Horváth Kálmán*. Részt vesz-

nek még kisebb szerepekkel *Parlagi*, *Haller*, *Sziklai*, *Bérczi*, *Szatmári*, *Bognár*, *Dési*.

Az első drámai premiér. A vasárnap délutáni publikumnak jut az idei első drámai premiér. A belgrádi szörnyűséges éjjel eseményeit vitte *Kerekes* *Pogur* *Mihály* színész és író a színpadra *Obrenovics Sándor és Draga királyné* címmel s az érdekes darabot adatja elő vasárnap délután mérsékelt helyárák mellett az igazgatóság. A tragikus végű királyi párt *Tóth Elek* és *E. Kovács* *Mariska* mutatja be a színpadon.

Doktor ur. *Molnár* *Ferencz* pompás bohózat, a *Doktor ur* kerül ma este színter a színházban. A címszerep *Tóth Elek* s *Puzsér* a betörő, *Krasznai* *Andor* ismert jó alakítása. A tavalyi szereplők nagyrésztben maradnak, új lesz *Berlányi* *Vanda* *Lenke* és *Szöke* *Sándor* *Bertalan* szerepében.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 8.

Bérletszám 8. (páros.)

Ma pénteken, 1903 október 9-án:

A DOKTOR UR.

Bohózat.

SZEMÉLYEK.

Dr. Sárány	— — — —	Tóth Elek
Puzsér	— — — —	Krasznay
Csató	— — — —	Szarvasi Soma
Cseresnyés	— — — —	Bognár
Bertalan	— — — —	Szöke
Földrajztanár	— — — —	Sziklay Miklós
Igazgató	— — — —	Szatmáry Arpad
Sárkányne	— — — —	E. Kovács M.
Marosiné	— — — —	T. Pogány Janka
Szobaleány	— — — —	H. Czene Stefi

BEJÁRÁK: Nagypály 14 koron. Földszinti első emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zsolye 3 kor. Korszék 2 k r. 40 fill. Támlásszék, 2 kor. Erkélyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill. Közép 2-ik sor 1 kor. Erkélyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártzések 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy színlap 20 fill.

Jegyek előre válthatók a színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10 től 12 óráig, d. u. 3-tól 5 ig. Esti pénz árnyítás 7 órakor.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3. órától előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap, szombaton, október 10 én

Királyfogás.

Operette.

Igazságszolgáltatás.

Sikkasztó jegyző.

A robogányi helyettes jegyző sikkasztási bűnpörének tárgyalását tegnap folytatták a nagyváradai törvénytörvényszék büntető bírósága előtt.

Az éveken át üzött folytatatos sikkasztás bizonyítása rendkívül hosszadalmas és számos tanu kihallgatását igényli s így az ügy tárgyalása napokat vesz igénybe.

Wittenberger *Jakab* szolgálatára eső 4 év összes iratai be vannak terjesztve s tegnap ezek szakértői átvizsgálása és a tanuk kihallgatása vette igénybe a tárgyalást.

A pörbeszédre ma kerül sor.

000 REGÉNY CSARNOK. 000
000 000

Sorsjáték.

Regény.

Irtá: Stella (Szöke Berta.)

86

— Es nekünk nem is szólt róla — kezdte szemrehányó hangon Mércziné, a különböző hangon megnyilatkozó gratulációk elhangzása után.

— Ilyesmirel nem szabad előre beszélni, mert nem sikerül — mentegetőzött a leány.

— Babonás — csufolódott Kéri — a huszadik század egyik nagynevű írónője ilyesmikben higgyen!

— A nagy szellemek ilyen gyöngeségére szemet huny a világ — tréfált Márta.

— Nem kevésbé elbizakodott a mi kedves barátunk!

— Az most nem csoda — szólt Bánki a leány pártjára állva — hasonló helyzetben te nem is a lábodon járnál.

— Na yságos asszony nem találja gyanusnak ezt a nagy pártfogást? — fordult a doktor Bánkinéhez.

— Mindenesetre — mosolygott Bánkiné — tudja, gyakran lenne kifogásokra okom e tekintetben, férjem-uram kissé sokat foglalkozik a kisasszonyunkkal.

— Bánki barátom nagy irodalompartoló. — Az igaz, — nevetett Mérczi — ha szükség van reá az irodában, csak a mi kis művésztanyákon keressük, ott feltétlenül rátalálunk.

— Minden intelligens embernek kötelessége a magyar irodalom fellendülését tőle telhetőleg előmozdítani — vágta oda Bánki, félig tréfás, félig bosszus hangon.

A kis társaság nevetett, a háziasszony azonban másra terelte a társalgást, kellemetlen volt ez ugy reá, mint hűgára nézve, mert sógora egy idő óta csakugyan feltűnően sokat foglalkozott a leánnyal. A Márta részéről teljesen nyugodtnak érezte magát, ismerte egyrésztől annak Láposihozói érzelmeit, másrésztől meg a jelleme a gyanunak még árnyékát sem engedte hozzáférni. A férfi az már más megítélés alá esik! Huga ugyan a legboldogabb családi életet élt férjével, de hát a világ urai szívesen engednek maguknak egy kis kitérés. Es bizony nem szerette volna, ha nővére házi egyensúlya csak egy pillanatra is felbomlik. Mikor a vendégek távoztak Márta bosszankodva jegyezte meg:

— Kéri ma igen tapintatlan volt!

— Igen, mindazonáltal örülök, hogy a tárgyat megpendítette.

— Miért — kérdés kíváncsian a leány.

— Magam is szóba akartam már hozni, de Márta csodálkozva tekintett főnöknőjére, nem tudta megérteni annak zavarát, melyet mindenképen igyekezett elrejtteni.

— Mit Nagysád kérem?

— A sógornak kisasszonnyal szembeni viselkedését — szólt kis idő múlva zavarát leküzdve.

— Velem szembeni viselkedését — ismétli tágra nyílt szemekkel — hát hogyan viselkedik velem szemben?

— Es kegyed nem talált abban semmi feltűnőt?

— Nem, épenséggel nem — állította ártatlanul.

— Olyan természetesnek, vagy inkább olyan helyesnek tartja azt, hogy egy házas ember folyton a sarkában legyen? — E szavakat kissé éles hangon ejtette ki, talán élesebben, mint akarta. A leány csak most jött tudatára annak, hogy tulajdonképpen miről is van szó.

— Remélem Nagysád, ismer és nem soroz azok közé, kik tetszvágyuk kielégítésére semmi akadályt nem ismernek, kik céljuk elérése végett...

— Értjük meg egymást kisasszony — szakitá félbe a méltatlankodó szavakat Mércziné — sokkal jobban tisztelem kegyedet, semhogy ilyenmü feltevésnek még az árnyékát is megengedjem magamnak, de tekintünk a dolgot úgy amint van. Bánki csinos ember, szellemi

tulajdonokkal bőven megáldva, kegyed nemkülönben. Egymás társaságában igen jól érzik magukat, mulatnak minden mellékgondolat nélkül, ami végre is nem csoda, mert szórakozásban itt bizony egyiküknek sincs része. Ez utoljára nem megrovandó cselekmény, de hát arra is kell gondolni, hogy mit mond ehhez a feleség, aki ugyan sokkal büszkébb és sokkal okosabb is, minthogy a legcsekélyebbel is észre vétesse mellőztetését, de hogy fáj neki az kétségtelen.

Márta találva érezte magát, a megbotránkozás, mely a társalgás kezdetén erőt vett rajta, csendes resignatióvá változott, (Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A kilenczes bizottság ülése.

Budapest, okt. 8. (Saj. tud. táv.) A szabadelvű párt 9-es bizottsága ma ülést tartott Széll Kálmán elnöklésével.

Széll Kálmán a bécsi kihallgatásáról referált, de információi részleteiről mi sem jutott nyivánosságra. Csupán annyi szivárgott ki, hogy Széll információi nyomán a párt ellentétes árnyalatai között közeledés történt. Egyik volt nemzeti párti képviselő a határozott program mielőbbi megállapítását követelte, mire Széll Kálmán, Andrássy Gyula gr. és Tisza István kijelentette, hogy ajánlatos a párt állásfoglalását az új kormányelnök designálásáig elhalasztani.

Ezzel szemben Kubinyi és Ivánka szólalnak fel és hevesen vitatják, hogy halogatásnak nincs helye s a párt becsülete kívánja, követelések tárgyában határozott programmal várják az új kormányt. Végre is tarthatlan állapot az, hogy még mindig megvárjuk a bécsi parancsszót.

Hosszas vita után határozat nélkül zárták be az értekezletet s a 9-es bizottság holnap újra ülést tart.

Földrengés tul a Dunán.

Veszprém, okt. 8. (Saj. tud. táv.) A veszprémmegyei Várpalota községből heves és veszedelemmel fenyegető földrengés híre érkezik. A község határában 14 heves lökést észleltek s e rázkódások némelyike oly heves volt, hogy házak romba dőltek s a lakosság most rémülten menekül.

Szegedi események.

Szeged, okt. 8. (Saj. tud. távir.) Még mindig izgalomban az egész város. Az utcákon elkeseredett tömegek csoportosulnak, a katonaság pedig folytonos készenlétben. A városi törvényhatósági bizottság rendkívüli közgyűlését ma megtartotta, melyen egyhangulag elhatározták, hogy a már tegnap közölt felirati javaslatot egész terjedelmében telterjesztik a belügyminiszterhez s felir a törvényhozáshoz, hogy a képviselőházban is szóvá tétessék a katonaság kegyeletstéte. A közgyűlés után a jelenlevő városatyák és nagyszámu hallgatóság a Hymnus éneklésével oszlottak szét.

Szeged, okt. 8. (Saj. tud. távir.) A városi közgyűlés után 8000 főnyi tömeg verődött össze a városháza előtt s innen Polczner Jenő orsz. képviselő la-

kása elé vonultak s lelkes ovációt rendeztek s zajosan tüntettek a katonák ellen.

Polczner képviselő nyugalomra intette a népet, de még beszédét be sem fejezhette, mikor egy ezred huszár érkezett s rohammal szétverte a tömeget. E közben kigyuladt a vasuti raktár s a tömeg oda csődült s így a további demonstrációnak vége lett.

Szeged, okt. 8. (Saj. tud. távir.) Vasárnap az összes templomokban a lelkészek a szószékről készülnek nyugalomra inteni a népet.

Szeged, okt. 8. (Saj. tud. távir.) Czegléd és Kecskemét polgárai a szegedi botrány hatása alatt küldöttségileg koszorut helyeztetnek a szegedi Kossuth-szoborra.

Bebel és Harden.

Berlin, szept. 8. A szociáldemokraták gyűlést tartottak, amelyen Bebel szóvá tette az öt ért támadásokat s a drezdai pártkongresszuson történeteket. Nem vagyok abban a helyzetben — mondotta Bebel — hogy a Hardenről mondott ítéletemet megmásítsam. Ha ma kellene első beszédemet elmondanom, véleményem Hardenről még megsemmisítőbben hangzanék. (M. T. I.)

Frigyes főherczeg ezüstlakodalma.

Pozsony, okt. 8. Frigyes főherczeg és neje ezüstlakodalma alkalmából a város középületei és számos magánház fel van lobogóza. A koronázó főtemplomban Horeczky Ferencz püspök hálaadó nagymiséjét mondott a város polgári és katonai hatóságai, valamint azon egyletek képviselői jelenlétében, a melyeknek tagja Izabella főherczegnő. A mise alatt meghuzták a városház toronyának nagy harangját.

Apponyi és Pitreich a szegedi botrányról.

Budapest, okt. 8. (Saj. tud. távir.) Politikai körökben, s a szabadelvű párt értekezletén is élénken tárgyalták a szegedi katonai botrány részleteit. Apponyi Albert gróf megdöbbenéssel beszélt az esetről s a katonaság eljárását határozottan elítélte. A Magyarország munkatársa pedig Pitreich hadügyminisztert interjuvolta meg a szegedi vérengzésre vonatkozólag. A közös hadügyminiszter azt állítja, hogy minden megzavarása a polgárság és katonaság közötti jó viszonynak mesterséges szításra történik, s a szegedi vérengzés is ilyen mesterségesen scenirozott botrány, melyet a politikai bonyodalom elmergesítésére rendeznek. A katonaság soha sem ad okot a jó viszony megbontására.

Biztos meggyőződésként állítja, hogy az öreg bakák elégtelensége ráfogás, mert azok örömmel szolgálják le most a három hónapot cserébe az 1-ső és 3-ik évi hadgyakorlatért.

A hadügyminiszter ur ily határozott meggyőződéssel hárítja az odiumot a rebellis polgárságra.

A Balkán zavarok.

Berlin, okt. 8. A Berliner Lokal-anzeiger közli: Oroszország és Ausztria-Magyarország titkolt gy maczedon-

bizottság kiküldése ellen s a leghatározottabban kijelentette, hogy reformjavaslatain kívül, a melyeknek sürgős keresztül vitelét követeli, nem tűr más programot. (M. T. I.)

Szófia, október 1. A bolgár hadsereg 24,000 ujoncz behívása, ami különben januárban szokott történni, október 8-ára (6-naptár szerint) rendeltetett el. Továbbá az összes tartalékos tiszteket három heti legyvergyakorlatra hívták be. A löszerek Essenből, Krupptól megérkeztek. Mindezek az intézkedések, amelyekre inkább az aggodalom, mint a háborus kedv adott alkalmat, nem érintik az általános béketendenciát. A mürzstégi konferencia eredményei itt ugyan jó benyomást tettek, de hiányzik az alap az akció megítélésére. Nagy meglepéssel fogadták azonban azt a bejelentést, hogy a reformok végrehajtását hathatósan ellenőrizni fogják.

Berlin, okt. 8. Ghyka Albert herceget, a meggyilkolt Sándor király unokafivérét, aki itt átutazott, egy itteni hírlapíró meginterwiewolta. A hercegnek az a véleménye a balkáni állapotokról, hogy Törökország külső befolyásnak soha sem fog engedni, minthogy elég erősnek érzi magát arra, hogy saját határain belül tetszése szerint rendelkezék. Törökország most meglehetősen erősen fegyverkezik, nem annyira Bulgária ellen, mint inkább, hogy megmutassa, hogy hatalom, melynek senkitől sem kell félnie. A forradalomnak nincs kilátása sikerre. Ha Törökország kezdettől fogva komolyabban fogta volna fel a helyzetet, a zavargásoknak már rég véget vetett volna.

Chamberlain beszéde.

London, október 8. Chamberlain tegnap Greenockban, a cukoripargyarak központján beszédet mondott, amelyben kifejtette, hogy az ő reformtervei első sorban a munkások javára valók, nem pedig a nagy tőkének kedveznek. Lehetetlen továbbá tétlenül nézni, mint tudól be a külföldről vámentesen a tömördek iparczikk, ami a szabad kereskedelem büne. Ez az állapot beláthatatlanul káros. (M. T. I.)

KÖZGAZDASÁG.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1903. okt. hó 6-ik napján tartott vásárbán eladott természetmennyek és élelmi szereknek.

Tiszta buza 14.40—13.60. Kétszeres buza 11.60—10.80. Rozs 11.—10.60. Arpa 10.20—9.60. Zab 10.20—9.60. Tengeri 14.—9.—. Borsó 32.—. Lencse 34.—. Bab 16.—. Köleskása 24.—. Burgonya 3.—. 100 kiló lángliszt 25.20. Zsemlyehiszt 24.60. Fehér kenyér liszt 24.40. Barna kenyér liszt 21.40. Széna fuvarral 4.40. Sózott szalonna 156.—. 6 kiló zsup-szalma —.20. 150 dkr. alom-szalma —.12. 1 köbméter bükkfa 6.30. Tölgyfa 5.80. Cserfa 6.60. 1 kiló marhahús 1.04. 1 kiló öntött gyertya —.80. 1 kiló lámpaolaj —.78. 1 liter ó-bor 1.—. 1 liter új-bor —.68. Pálinka —.72. Szilvapálinka 1.60. Szesz 2.—. 1 méterm. kőszó 21.50. 1 mm. nyers faggyu 48.—. 1 mm. olvasztott faggyu 68.—. 1 mm. szappan 48.—. 1 mm. birka gyapju —.—. 1 mm. magyar gyapju —.—. 1 htr ó-bor 60.—. 1 htr új-bor 34.—. 1 mm. mész 1.40. 1 mm. kemény faszén 3.20. 1 mm. puha faszén 3.—. 1 mm.

kendermag 20.—. 1 mm. köles —.—. 1 mm. repce —.—. 1 mm. dió 30.—. 1 mm. mogyoró —.—. 1 mm. aszalt szilva 46.—. 1 kgr. savanyu káposzta —.—. 1 kgr. szalonna 1.24. 1 kgr. sertés-hus 1.28. 1 kgr. juh-hus —.80. 1 kgr. vereshagyma —.12. 1 kgr. foghagyma —.34. 1 kgr. bors 2.20. 1 kgr. paprika 3.60. 1 kgr. barna kenyér —.20. 1 ltr kőolaj —.44.

Forgalmi kimutatás 1903. okt. hó 6-ról. Tiszta buza körülbelül 7000 hltr. Kétszeres buza 800 hltr. Rozs 1400 hltr. Arpa 600 hltr. Zab 500 hltr. Tengeri 2500 hltr. Burgonya 300 hltr.

Lábas jószágok: Hizott sertés mintegy 85 drb. Félhizott 80 drb. Sovány 200 drb. Süldő 400 drb. Malacz 278 drb. Hizott marha 35 drb. Jármos ökör 730 drb. Fejős tehén 300 drb. Borju 330 drb. Bivaly 17 drb. Juh és kecske 500 drb. Ló 450 drb.

Határidők.

	Budapest, okt. 8.
Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.80
Zab apr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Értéktőzsdé

	Budapest, okt. 8.
Oszták hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	535.25
Salgótarjáni	—.—
Wagon-kölcsön	—.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1903. okt. 8-án.

Magyar aranyjárdék 4%	118.80
Magyar koronajárdék	97.85
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	—.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.80
Italmérsi jog megváltási kötvény	—.—
Horváth szlavonföldterhermentesítési kötvény	97.00
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	200.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	155.—
Oszták járdék papirban	99.75
Oszták járdék papirban	100.25
Oszták járdék aranyban	119.25
Oszták korona járdék	99.75
Oszták államsorsjegyek	152.—
Oszták magyar bank részvény	15.75
Magyar hitelbankrészvény	718.—
Oszták hitelintézet részvény	650.50
Páti vista	19.02
29 frankos arany (Napoleon'dor)	117.25
Németbirodalmi márka	239.80
Londoni vista	95.07
20 márkás arany	23.47

A szarkozkötési felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Kiadó lakás.

A Kossuth-utczai Mezey-féle házban egy II. emeleti 6 szoba és mellékhelyiségekből álló lakás f. évi november hó 1-től kiadó. 417

992—1903. vég. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében, ezennel közhírré teszi, hogy a nagyváradai kir. törvényszéknek 1903. évi 5842./V. számú végzése folytán Domán és Kurcz debreczeni czég végrehajtató javára Mácsai Sándor b.-diószegi lakos ellen 518 kor. 06 fill. jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és részint felülfoglalt és 686 kor. 50 fillerre becsült kész szabó áru, butornemű-k, vásári láda, Singer varrógépek, stb.-ből álló ingóságok, 518 kor. 06 fill. tőke ennek és pedig 218 kor. 06 fill.-től 1902 évi május hó 15 től, 300 kor. után 1902. év július hó 10 napjától járó 6% kamatai, ed-

dig összesen: 135 kor. 11 fill. per-, végrehajtás-kéretti- foganatosítási, továbbá 2 kor. 60 fill. árveréstűzési költség erejéig nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek a székelyhidi kir. járásbírósnak 1903. évi V. 259/4. sz. végzése folytán a helyszínén, vagyis *B. Diószegen alperes lakásán leendő eszközlésére 1903-ik év október hó 15-ik napjának délelőtt 9 órája határidőül kitűzték* és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsőron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

A meunyiben ugyanezen ingóságok más végrehajtatók javára le- vagy felülfoglalva vannak — az árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében mindazon végrehajtatók, foglaltatók és felülfoglaltatók követelésének kielégítésére rendeltetik el, kiknek javára az árverési hirdetmény kibocsátása napjáig a foglalás már foganatosított.

Kelt Székelyhiden, 1903-ik évi szeptember hó 23 napján.

Jóny Lajos,

kir. bír. végrehajtó.

A várad-velencei volt Weinberger-féle gyárhelyiségben

2 magtár

azonnal bérbevehető.

Értekezhetni lehet a Nagyvárad Takarékpénztárnál. 807.

Mintegy 50.000 különféle zöld ojtás eladó őszi szállításra, rendelések már most elfogadtatnak.

Szabó és Hajnal

fűszer-, csemege-, bor- és délgyümölcs-üzletében

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA,

Nagybani szőlőeladás.

Csemege szőlő kilója **20 kr.**

Nagyobb vételnél árengedmény.

Görög- és cukordinnyékben nagy választék.

Nagy raktár sajtneműek, prágai sódar, szalámiból. Naponta friss **TEA-VAJ** 1 kilo 1 frt 20 kr.

Világhírű

Előpataki gyógy- és borviz.

Egy liter 10 kr.

Kérjük t. vevőinket napi vagy heti szükségletüket feladni, a mit kihordó kocsinkkal díjtalanul hazaküldünk.

Vidéki rendeléseknél csomagolást nem számítunk s díjtalanul küldjük az itteni állomáshoz.

Számos megrendelést kérve, maradunk

kiváló tisztelettel

SZABÓ ÉS HAJNAL.

Ujdonság! Megay Foot-Ball bombái a legkitűnőbb csokoládés gourmand-csemege 1 darab 15 kr.

Körösölgyi saját termései asztali borok, literje: 30, 36 és 40 kr., adó nélkül 8 krral olcsóbb.

Naponta mindennemű friss gyümölcsök kocsinkban és 5 kilos postakocsiokban.

Vászon, fehér és asztal neműek, damast áruk elismert legelőnyösebb árban. Tartósságáért kezességet vállalunk. Teljes menyasszonyi kelenyék remek kivitelben 100 frttól 5000frttig.

Valódi angol és francia különlegességek, czybelin, schotisch és doubl kelmékben gyönyörű választék — ugyszintén olcsóbb kelmékben is — 120 centiméter széles, már 25 krtól kezdve.

Óriási választék fekete és színes ruha és blous selymekben, sima selymek, minden létező minőség és színben a legolcsóbb árakban.

Remek kivitelű diszek, selyem applicatio — ebantülle és valancien csipkék, fekete fehér és ecrü színekben, — kiválóan olcsó árakban.

Férfi és gyermek fehérneműek, ingek, kézelők, gallérok, harisnyák, zsebkendők, jäger és trico alsó ruhák nagy választék és nagyon olcsó árakban.

**Egy férfi gallér 10 kr.,
1 pár kézelő 20 kr.**

Berliner és posztó nagy és fél nagy kendők, fejkendők, selyem, chachemir és delainból, selyem, zsenillier, gyapju schawlok.

Egy gyapju schawl 45 kr.

paplan és matrác

készítetés saját felügyeletünk mellett, gyönyörű kivitelben, továbbá pluss, pique és trico paplanok.

Fiók-üzlet:
Debreczen
Piacz-utca.

Fő-üzlet:
Nagyvárad
Bémer-tér.

Fiók-üzlet:
Kisvárd
László-tér.

ÉRTESÍTÉS

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy a közelgő **őszi és téli idényre** raktárunkat nagy mennyiségben a **legujabb és legdivatosabb** árukkal és nagy alkalmi vételekkel felhalmoztuk és kérjük az igen tisztelt vásárló közönséget a saját érdekében is, hogy szolid és legolcsóbb áruinkról s pontos kiszolgálásról általánosan elismert üzletünket felkeresni sziveskedjék.

Kiváló tisztelettel

WALLERSTEIN FÜLÖP FIAI.

Szolid szabott árak tulfizetés teljesen kizárva.

Különösen figyelemre méltó!

Az ujonnan berendezett női és gyermek confection raktár dús választékban, eredeti modellek.

Salon szőnyegek, futó, velvet tapestry és spárga szőnyegek függönyök, lambrekinok, fali és ágyelő szőnyegek, ágy garnitúrák, csipke és tüll függönyök, fehér — crem és ecrü színben állandóan óriási választékban és legolcsóbb árakban.

Egy ablak szövet függöny már 95 krért.

Mindennemű bélés áruk és hozzá valók szabott árakban.

Egy ruhához teljes hozzávaló 1 frt 35 kr.

Teljes csecsemő kelengyék gyönyörű kivitelben igen olcsó árakban.

Kocsi és plüss takarók,

gácsi és brassói pokróczok, méter és darab számra

Eredeti gyári ár.

Uj gőzmosóda.

Van szerencsénk tisztelettel értesíteni a n. érdemű közönséget, hogy

Nagy-Váradon, Gilányi-sor 5—7. szám alatt kizárólag e célra épített telepünkön

mechanikai gőzmosódát létesítettünk.

A gőzmosódát *f. hó 15-én d. e. 1/2, 11 órakor* megnyitjuk. A megnyitásra Nagyvárad város n. érdemű közönségét, t. hölgyeit és urait és a tiszt urakat tisztelettel meghívjuk, a mikor az *Amerika, Anglia és Németország*ból beszerzett, legujabb és legtekélyesebb, mosó, facsaró, keményítő, vasaló és gömbölyítő gépeket üzembem mutatjuk.

Elvállalunk minden *női, férfi, gyermek fehérnemű, háziruha, csipke és diszholmi, női kelengyék* — felelősséget vállalva aziránt, hogy vegyi avagy marószereket nem használunk, hogy gépeink a ruhákat nem rongálják, hogy pontosan és gyorsan szolgáljuk megrendelőinket — mosását, vasalását el- és hazaszállítását.

Sürgős esetekben a d. e. 10 óráig átadott ruhákat még aznap haza szállítjuk.

Megrendelést **telephon (398.)** útján is elfogadunk és azonnal elszállítjuk a ruhákat.

Panaszkönyv, minden ruha elvitel és hazaszállításakor a t. megrendelőink rendelkezésére áll és minden nap elintéztést nyer.

Nőtlen és katonatiszt urak részére havonkénti általány összegben, mosás bérletet rendszeresítettünk.

Elszállítjuk, kimossuk, kivasaljuk és haza szállítjuk minden bérlőnek, *havonként 10 korona* lefizetése ellenében, bármily minőségű és mennyiségű, tulajdonát képező és általa használt fehérneműt: u. m. *ing, gallér, kézelő, hálóing, alsónadrág, harisnya, zsebkendő, törülköző és fehér-mellény.* Ha a mosó bérlet egy ágy huatására is kiterjesztelik, ezen esetben a havi általány összeg *12 korona.*

Katonatiszt urak részére, ágynemű nélkül, a havi általány összeg 7 korona, az ágyneművel együtt 10 korona.

Vállalatunkat a n. é. közönség jóindulatába és pártfogásába ajánlva

444

kiváló tisztelettel

**A Nagyvárad vendéglősök, szállodások és kávéosok
gőzmosóda és szikvizgyár részvénytársasága.**